

Porubské noviny

Číslo: **54**

MAREC 2008

Ročník: **XIV.**

V tomto čísle nájdete:

Miestne noviny 2007 – súťaž
 Čestné uznanie Porubským novinám
 Editoriál riaditeľky PPP
 Správy zo samosprávy
 Spravodajstvo
 Cestopisy: Fidži, Istanbul
 Talenty spod Poludnice
 Chata Opalisko – 40 ročná
 Pošta a poštárky
 Euro nás neminie
 Furman Matej Beľko
 Cirkevná rubrika
 Školské zrkadielko
 Folkórny krúžok
 Rok zemiakov
 Lyžovačka na technickom snehu

Ilustrácia Dr. Vlasta Štárníková

Tulipán

Milan Rúfus

Tutuli, tutuli, „Vylez z tej záplaty,
 kto ma dnes pritúli? hraj zlatým bubienkom.
 Nie pani ani pán, Môj kvet ti zaplatí
 iba ten tuli – pán najkrajším lupienkom.
 s nožičkou v cibuli.

S nožičkou do chladu, Prísvieť a prídi zas
 s hlávkou už do jari, chrániť ma od zimy.
 sniečko spod chmáry Nie je to veru špás
 na nebo lanári: byť medzi prvými.“

Foto JUDr. F. Balážka

Klíčiace zrnká budúcnosti

Sme v závere mesiaca, v ktorom v súvislosti s Dňom učiteľov o čosi intenzívnejšie myslíme na učiteľov, školu, ale aj na tých najdôležitejších v procese vzdelávania, na deti. Nikto z nás nepochybuje o tom, že deti sú našou budúcnosťou. Často uvažujeme nad tým, či sú naše deti dosť múdre, šikovné, citlivé a dobre vychované a či sú pripravené na to, aby obstáli v stále zložitejších podmienkach súčasnej aj budúcej reality.

Ako poradenská pracovníčka navštevujem veľa škôl. Základnú školu v Závažnej Porube navštevujem pravidelne už niekoľko rokov aj v čase zápisov budúcich prváčikov. Chvilky prežité medzi nastávajúcimi školákmi patria medzi moje najkrajšie a najoptimistickejšie profesionálne zážitky, pretože mám možnosť si veľmi intenzívne uvedomiť, že naše deti sú z roka na rok šikovnejšie, rozhladenejšie, komunikatívnejšie, smelšie, ale aj múdrejšie. Mám taký pocit, že tento jav nesúvisí len s celkovým procesom vývinovej akcelerácie detí, ale si myslím, že v Závažnej Porube sa rodí veľa skutočne nadaných a talentovaných detí. Niet sa čomu ani veľmi čudovať, veď Závažná Poruba dala Slovensku aj svetu veľa geniálnych osobností.

Nadanie má každý človek, čo povedal už J. A. Komenský. Pravda, niekto ho má rozvinuté viac a niekto menej. Konkrétna štruktúra nadania umožňuje niekomu lepšie vykonávať jednu a niekomu inú činnosť. Biologickým základom nadania a talentu sú genetické dispozície. Mechanizmus dedičnosti nadania je však taký, že sa dokáže rozvíjať len za pomoci vplyvu prostredia a výchovy. Dedičný základ je len ako dar od našich predkov, ktorý je potrebné intenzívne a citlivo rozvíjať a stimulovať.

Poznáam prácu učiteľiek v Materskej aj v Základnej škole v Závažnej Porube a viem, že dokážu podchytiť a rozvíjať všetky výnimočné deti v prostredí školy pomocou toho najdokonalejšieho pedagogického majstrovstva. Viem aj to, že veľká väčšina detí v obci vyrastá v harmonickej, citlivo a múdro stimulujúcej rodine. Budúcnosť Závažnej Poruby je teda v dobrých rukách.

Erika Straková

PhDr. et PaedDr. Erika Straková
riaditeľka Pedagogicko-psychologickej poradne v Liptovskom Mikuláši

Celoštátna súťaž Miestne noviny 2007

Porota ocenila kvalitu našich novín

Štvrťročník Porubské noviny získal Čestné uznanie v kategórii noviny alebo časopis obce nad 1000 obyvateľov za kvalitnú prezentáciu kultúrnej histórie s dôrazom na etické témy a širokú informovanosť zo všetkých oblastí života obyvateľov obce. Cenu prevzal 30. januára 2008 v bratislavskom Dome novinárov šéfredaktor Porubských novín Dr. Dušan Migala z rúk predsedníčky Slovenského syndikátu novinárov PhDr. Zuzany Krútkovej.

Odborná porota ocenila kvalitu obsahu periodika, žánrovú pestrosť, spravodajskú pohotovosť, publicistickú profesionalitu, tematické zameranie monitorujúce spoločenské, kultúrne a športové dianie v obci, bohaté zastúpenie príspevkov o miestnych tradíciách, grafickú úpravu, prácu s fotografiou a ilustráciami. Do súťaže sa prihlásilo 141 periodík z celého Slovenska.

Profesionalita redakcie

Porubským novinám sa dostalo mimoriadneho ocenenia. Veď v tak širokej konkurencii médií v samospráve byť vyhodnotený v absolútnej špičke na Slovensku možno považovať za veľký úspech celej redakcie vedené šéfredaktorom Dr. Dušanom Migalom. Potvrdilo sa, že naše noviny sú pozitívne hodnotené nielen od čitateľov, ale aj z pohľadu odborných kruhov po stránke obsahovej, literárnej, jazykovej a grafickej.

Podstatnou skutočnosťou je to, že faktografia, ktorá sa uvádza v novinách, sa stáva dôležitou informáciou aj pre budúce generácie. Teším sa spolu s vami na ďalšie vydania a aj keby neboli tak vysoko ocenené, tak svojou kvalitou a objektivnosťou budú stále rezonovať u našich čitateľov. Tvorcovia Porubských novín si zaslúžia naše poďakovanie.

Pavel Baráni

Pavel Baráni, starosta

Obecné spravodajstvo

Radujme sa, veselme sa

Štátnou hymnou, piesňou Rok nový zase k nám prišiel, prípitkom starostu P. Barániho a modlitbou farára V. Pavlíka sme spoločne privítali Nový rok 2008 aj v Závažnej Porube. Zaplnené nádvorie obce potom obdivovalo pestrofarebný ohňostroj. V príjemnej atmosfére si domáci i hostia vzájomne želali šťastný a úspešný nový rok.

Spoločné víťanie nového roku začalo písať novú tradíciu.

Vaša doprava, Liptov - Orava

Moderný autobus odštartoval 17. februára 2008 premávať aj na pravidelnej autobusovej linke Liptovský Mikuláš - Závažná Poruba a späť. SAD Liptovský Mikuláš a.s. uvedením nového stroja do prevádzky zväčšila bezpečnosť cestujúcich a zlepšila ich pohodlie. Skvalitnila sa aj kultúra cestovania na tejto linke.

-dm-

Chytáme sprejera

Ozaj! Od koho získal sprejer povolenie na takúto „výzdobu“ celkom novej fasády telocvične a ďalších obecných objektov? Verejnosť určite poteší, keď vystúpi z anonymity a svoje umelecké ambície predstaviť iným spôsobom. Očakávame však, že ešte predtým uvedie pomalované steny na materskej škole, obecnom úrade, požiarnej zbrojnici, predajni Jednoty, tribúne na ihrisku a ďalších stavbách do pôvodného stavu. Usvedčenie tohto „umelca“ je už len otázka času.

-r-

Po rokovaní nechýbal spev a dobrá nálada

Býva dobrým zvykom, že každá organizácia, alebo určité spoločenstvo, po roku svojej činnosti vždy hodnotí svoju prácu. Obzrú sa dozadu, či sa im všetky predsavzatia podarilo splniť, prípadne čo sa nepodarilo a prečo.

Nuž aj naša Jednota dôchodcov takto urobila dňa 19.1.2008 na svojej výročnej členskej schôdzi za prítomnosti 80 členov a 6 hostí. Naše pozvanie prijali hostia: za Okresnú organizáciu JDS Anna Gašková a Olga Fejdiová, za ZO JDS Smrečany Eva Jančová a Ľubica Čerstvíková. Vedenie obce zastupoval Dr. Dušan Migala., záujmové aktivity Božka Mikulášová. Za účasť im aj touto cestou ďakujeme. V správe, ktorú predniesla predsedníčka Darina Majeríková, boli obsiahnuté rozvedené všetky vykonané akcie, aktivity, podujatia.

Prítomní sa dozvedeli, čo všetko Jednota dôchodcov vykonala, ako sa starala o svojich členov, ktorých je už 123. Pre našich členov sme pripravili a zorganizovali rôzne kultúrne - spoločenské, zdravotné a záujmové podujatia, ako sú návštevy divadiel, spoločné posedenie pri MDŽ, Deň matiek, Mesiac úcty k starším, posedenie pri vianočnej kapustnici, návšteva Tatralandie, Solnej jaskyne, rehabilitačné procedúry v SPS Jaslovských Bohuníc, tuzemské rekreácie, výstava ovocia a zeleniny, brigády na miestnom cintoríne, Pamätníku padlých a mnoho ďalších podujatí. V priebehu celého roka sme sa snažili vychádzať v ústrety svojim členom a spríjemniť jeseň

života. Všetkým, ktorí sa našej činnosti zúčastňujú a podporujú ju, patrí naša úcta a vďaka. Naše poďakovanie patrí aj Obecnému zastupiteľstvu v Závažnej Porube, ako aj starostovi Pavlovi Baránimu za veľmi dobrú spoluprácu, ochotu a seriózny prístup k dôchodcom. Prítomní hostia v diskusných príspevkoch vysoko hodnotili činnosť našej Jednoty dôchodcov. Do ďalšej našej práce popriali veľa síl a úspechov.

Po pracovnej časti programu výročnej členskej schôdze sme pokračovali vo voľnom fašiangovom posedení a menšom občerstvení. Zaspievali sme si za doprovodu nášho harmonikára Milana Oriechika. Vystúpil aj ľudový umelec - známy fujarista Ivan Broska. Nechýbal spev a dobrá nálada. Domov sme všetci odchádzali veľmi spokojní.

Darina Majeríková

• Darina Majeríková, predsedníčka MO JDS v Závažnej Porube predniesla správu o aktivitách dôchodcov za rok 2007.
-foto: -dm-

Vyššie dotácie, lepšie výsledky

Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Liptovskom Mikuláši na výročnej členskej schôdzi, ktorá sa uskutočnila dňa 7.3. 2008 o 13,00 hod v Dome kultúry v Závažnej Porube, rozhodlo výsledky svojej činnosti za rok 2007.

Pre poľnohospodárov na Slovensku a aj pre naše družstvo rok 2007 bol priaznivý, hlavne z dvoch dôvodov. Súčasná vláda zvýšila objem poskytovaných dotácií do výšky, ktorú umožňuje členstvo v Európskej únii. A aj keď ich výška stále z ďaleka nedosahuje úroveň dotácií v starých členských krajinách únie, podpora chovu hovädzieho dobytku a oviec priaznivo vplývala na výsledky živočíšnej výroby. Zároveň bol zaznamenaný nárast cien rastlinných komodít a v závere roka aj kravského mlieka, čo tiež priaznivo vplývalo na dosiahnutý hospodársky výsledok.

Prvýkrát od roku 2000 nebol v tomto roku zaznamenaný problém s predajom produkcie družstva a s predajnými cena-

mi. V minulých rokoch boli problémy hlavne s odbytom a cenami ošipaných a zemiakov.

Predovšetkým z týchto dvoch dôvodov bol zaznamenaný priaznivý hospodársky výsledok, aj keď sa na ňom podieľal aj predaj investičného majetku. Bol dosiahnutý zisk 6 419 tis. Sk.

Výnosy jednotlivých plodín boli dobré, až na ľan a jarnú repku olejnú. Veľmi dobrá bola úroda ozimnej repky olejnej 30,5 q/ha, silážnej kukurice 355,5 q/ha a jarných miešaniek 317,4 q/ha. Veľmi nás potešila aj úroda zemiakov 293q/ha, aj keď súčasné ceny zemiakov dosť výrazne zaostávajú za cenami v roku 2007.

Aj v roku 2007 bol zaznamenaný nárast dojivosti a družstvo sa zaradilo do prvej tretiny v okrese, pričom v roku 2000 bolo až v tretej tretine. Nadojili sme 5650 litrov na jednu dojniciu, z toho na farme v Liptovskom Mikuláši nadojili 5945 litrov a v Závažnej Porube 5278 litrov.

Ing. Anton Sivák, predseda PD

Viac chránia ako poľujú

Polovničné združenie (PZ) Poludnica so sídlom v Závažnej Porube na výročnej členskej schôdzi dňa 16. februára 2008 hodnotilo dosiahnuté výsledky za rok 2007. Predseda PZ Stanislav Kuzma v správe s uspokojením povedal, že poľovnícky rok bol úspešný takmer vo všetkých poľovníckych oblastiach. Členovia vhodne skĺbili propagáciu poľovníctva a ochrany prírody uskutočnením spoločnej akcie s deťmi zo základnej školy. Takéto aktivity, kde prostredníctvom lesnej pedagogiky je žiakom predkladaná problematika flóry, fauny a formuje sa pozitívny vzťah k životnému prostrediu, hodlajú realizovať v Mesiaci poľovníctva a ochrany prírody aj tento rok nielen v Závažnej Porube, ale aj v Ilanove. V priebehu roka pracovne spolupracovali aj so

Združeniami majiteľov lesov (urbármí), na ploche ktorých je vykonávané poľovnícke právo.

V súčasnosti dvadsaťdeväť členov združenia poľovnícky obhospodaruje 3274 ha lesnej a poľnohospodárskej plochy. Každoročne poľovníci nielen poľujú, ale v priebehu roka vysádzajú stromky, upravujú poľovnícke chodníky, pripravujú krmivo pre zver, uhadzujú haluzinu a vynášajú soľ do solníkov. Aj prostredníctvom zodpovedného prístupu členov PZ k prírode, vykonávanej ochrane a starostlivosti o horu a zver sa môžeme v chotári obce a v lese stretnúť s jeho obyvateľmi, Výročnú členskú schôdzu poctili svojou prítomnosťou a do diskusie sa zapojili aj predstavitelia obce Závažná Poruba, Združenie majiteľov lesov zo Závažnej Poruby a Ilanova. Prítomní bol aj predseda Okresnej organizácie SPZ v Liptovskom Mikuláši.

Ing. Ján Kulhavý

Najdôležitejšie: Starostlivosť o les

Tak ako po minulé roky, tak aj tohto roku výbor ZML-PS zvolal na 29. februára Valné zhromaždenie, ako mu to ukladajú Statúty nášho združenia v čl. 6 bodu 4. To, že členom nie je ľahostajné ako je ich majetok spravovaný, potvrdila aj plná sála KD. Na základe odovzdaných plných mocí to predstavuje prítomných 82 % z celkového počtu podielov.

Aj v roku 2007 v našom združení musel výbor riešiť množstvo menších, ale aj zložitých problémov. Bez zodpovedného prístupu všetkých členov by nebolo možné všetky úlohy, ktoré priniesol čas, zabezpečiť. Naše združenie k 30.12.2007 malo 484 členov. V priebehu roka bolo 19 členov ukončené členstvo, ktorí zomreli. Za nových členov sa prihlásilo 30 na základe priznania vlastníctva k nehnuteľnosti. K zvyšovaniu členstva dochádza najmä preto, že v dedičskom konaní dochádza k rozdeľovaniu majetku po jednom členovi na viac oprávnených dedičov, čo má za následok znižovanie podielov na jedného člena.

V správe, ktorú predniesol predseda združenia, boli prítomní informovaní o nových skutočnostiach v nájomných vzťahoch, hlavne v katastrálnom území Demänovská Dolina – lokalita Lúčky, na ktorú máme uzavretú od roku 2006 nájomnú zmluvu so spoločnosťou Diverso.

Najdôležitejšou oblasťou činnosti výboru ZML je však systematická starostlivosť o naše lesy. Lesy ako dôležitá súčasť prírody sa významnou mierou podieľajú na zdravom životnom prostredí. Preto starostlivosť a výchova nového lesa je našou prvoradou povinnosťou, ktorá nám vyplýva aj zo zákona o lesoch. Zabezpečiť všetky práce ako je príprava plôch na vysadenie sadeníc, sadenie, vyžínanie, ochrana proti ohňu atď. si vyžaduje veľa úsilia. Čoraz ťažšie je na tieto práce zaistiť dostatočný počet pracovníkov. Preto vyzývame všetkých občanov, ktorí sú schopní takéto práce vykonávať, aby prišli

do kancelárie ZML, kde s nimi uzavrieme dohodu o vykonaní práce. Myslíme si, že finančné podmienky 70,- Sk/1 hod. nie sú zlé. V uplynulom roku sme vysadili 28 000 stromkov a v tomto roku nás čaká vysadiť 21 000.

Činnosť, ktorá sa najviac podieľa na príjmoch nášho združenia, je ťažba. Tak ako po minulé roky aj v roku 2007 v prevažnej miere ťažila drevnú hmotu skupina p. R. Piatku. Celkom bolo vyťažených 3144 m³ úžitkového dreva. Žiadatelia o palivové drevo si svojpomocne nahotovali 167 pm. Túto možnosť využilo 28 členov.

Hospodársky výsledok, ktorý sme dosiahli v minulom roku, nám umožnil vyplatiť členom ZML 160,- Sk/1 podiel, čo je o 30,- Sk viac ako v minulom roku.

Ziaľ, okrem dobrého pocitu z vykonanej práce bol rok 2007 pre naše združenie aj rokom udalostí, s ktorými by sme sa v budúcnosti neradi stretli. Najskôr to bol požiar, ktorý zasiahol náš mladý les na Hrádku. Vďaka včasnému zásahu hasičských zborov a obetavosti občanov podarilo sa zabrániť väčším škodám na našom spoločnom majetku. Druhou neprijemnou udalosťou bol nepovolený výrub úžitkového dreva v poraste pod Domitierkou. Oboja prípady sa výbor združenia zaoberal a prijal opatrenia na náhradu škody, ktorá bola spôsobená na našom majetku. Veríme, že v budúcnosti sa podobné prípady nebudú opakovať. Aj napriek týmto neprijemným skutočnostiam je potrebné úprimne poďakovať všetkým občanom, ktorí svojou prácou prispeli k splneniu úloh, ktoré sme mali stanovené lesným hospodárskym plánom na minulý rok.

Pred nami je nový hospodársky rok, v ktorom nás čaká množstvo práce, ktoré bude vyžadovať dobrú organizáciu a pomoc občanov – členov nášho združenia. Veríme, že sa nám to spoločným úsilím podarí a o rok budeme môcť konštatovať, že výsledky, ktoré sme dosiahli budú aspoň také, aké boli v roku 2007.

Ladislav Staroň, predseda ZML

Správy zo samosprávy

Január 2008

Obecné zastupiteľstvo venovalo pozornosť sociálnej problematike. Správu predložila predsedníčka sociálnej komisie OcZ Magdaléna Ilanovská. Po jednoročnom pôsobení sa potvrdila opodstatnenosť tejto komisie. Jej členovia boli nápomocní pri riešení situácie v problémových rodinách. V budúcnosti jej činnosť bude orientovaná k deťom s výrazným talentom a rozšíri svoje pôsobenie aj na talentované deti, ktoré vyrastajú v málo podnetnom rodinnom prostredí. Poslanci odporučili, aby aktivita komisie smerovala aj k dospelým občanom, ktorí takúto pomoc potrebujú. OcZ ďalej prerokovalo návrh postupu pri vysporiadaní pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu v lokalite Váracké. Konštatovalo, že viac pozornosti treba venovať vianočnej výzdobe v obci a po zimnom období pristúpiť k upratovaniu verejných priestranstiev a chodníkov popred domy. Prerokovalo aj organizačné zabezpečenie návštevy Z. Poruby v Dánsku v 26. týždni t.r. Zobralo na vedomie požiadavky Občianskeho združenia LUHY s tým, že po vysporiadaní vlastníckych vzťahov bude nápomocné pri riešení problémov využitia parcely 1276/501. Schválilo aj plán zasadnutí OcZ na I. polrok 2008.

Február 2008

Februárové zasadnutie prerokovalo výsledky inventarizácie obecného majetku. Hodnota majetku k 31. 12. 2007 predstavovala sumu 67.283.733,93 Sk. Dielčie komisie zistili, že majetok je riadne evidovaný. **Vymožiteľné pohľadávky nie sú odpúšťané organizáciám, ani občanom.** Na úseku hospodárenia a ochrany majetku neboli zistené žiadne nedostatky. Od súhlasilo vyradiť opotrebovaný majetok v hodnote 72.743,90 SK. Poslanci ďalej pripomienkovali Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre rok 2008. Oboznámili sa so záverečným stanoviskom MŽP SR pre navrhovanú výstavbu DIAENICA DĽ – križovatka Závažná Poruba. OcZ s potešením prijalo informáciu, že Porubské noviny v celoštátnej súťaži Miestne noviny získali Čestné uznanie. Odporučilo: tvorcom poďakovať a odovzdať Ďakovný list.

Zaznamenal Dušan Migala

Oblej ma šuhajko,
veď je voda na to.
Dostaneš vajíčko
veľmi pekné za to.

COOP JEDNOTA sa pripravuje na EURO

V mesiaci február sa pravidelne konajú výročné členské schôdze. Tak to bolo aj v našej JEDNOTE COOP. 13. februára 2008. Hodnotili sme činnosť výboru, členskej základne, hospodárenie so združenými prostriedkami členov, plán činnosti a schválili sme rozpočet na rok 2008.

Správu o činnosti a ekonomike družstva za rok 2007 podala delegátka predstavenstva COOP JEDNOTA JUDr. Anna Davideková. Hodnotila výsledky v regiónoch Liptov, Gemer a Spiš. Oboznámila členov o zámeroch, ktoré pripravuje JEDNOTA s príchodom EURA v JEDNOTE Lipt. Mikuláš. Úloha nie je ľahká, vyžaduje si pripravenosť a prispôsobenie informačných technológií na prijatie EURA. Celý systém musí byť nastavený tak, aby zabezpečil v zmysle zákona duálne zobrazenie cien, platby a mzdy, aké problémy budú s cenovkami, na ktorých musí byť cena v korunách, jednotková cena, cena v eurách a kurz.

Hoci diskusia na VČS o tomto zámere bola zdržanlivá. Pripomienky budú hlavne, kým si na to zvykneme. Bude sa riešiť aj vklad členov v prepočte na EURO a to doplatením alebo zrušením členstva. Záleží len na členoch, aké stanovisko k tomuto prechodu zaujmú.

Aj naďalej chceme pokračovať v zlepšovaní služieb zákazníkom. Sortiment výrobkov s logom COOP JEDNOTA sa v roku 2007 opäť zvýšil, zlepšila sa aj kvalita, hygiena a v tomto smere chceme pokračovať. Nákupná karta ostáva v platnosti, 1 % z nákupu bude dané nákupnou poukážkou, pracovníčky predajne nás na to upozornia. Pripomienky a návrhy riešime, aby bola spokojnosť. Chceme sa poďakovať našim pracovníčkam predajne za dobrý prístup, trpezlivosť, ochotu, čo niekedy nie je ľahké a možné.

Výbor členskej základne prosí občanov, ktorí zabetónovali plochu pred predajňou JEDNOTA, aby to odstránili v čo najkratšom čase. Ich zámer nie je riešiteľný a aktuálny. Naša organizácia VČZ chce aj naďalej spolupracovať s Jednotou dôchodcov v Záv. Porube a finančnou čiastkou prispieť na kultúrne podujatie v mesiaci október „Úcta k starším“. Pre žiakov ZŠ a MŠ prispieť na akcie Detský karneval a Cesta rozprávkovým lesom. Žiaci sa nám odmenia pekným kultúrnym programom na výročnej schôdzi.

Vážení občania, všimajme si viac neznámych zákazníkov v predajni, lebo zlodeji nemajú zábrany, kradnú a tak okrádajú nás všetkých, čo sa stalo vo februári aj v našej predajni JEDNOTA. Pred vynaliezavosťou zlodejov už nestačí ani signalizačné zariadenie, ktoré je v predajni.

Na záver: Zaželdajme si spoločne úspešný rok 2008, plný radosti a spokojnosti. K tomu každému zdravie a aspoň trochu toho obyčajného ľudského šťastia.

Darina Jačalová,

výbor členskej základne COOP Jednota

Slovenská svadba na Dolnej zemi

Prostredníctvom okresných novín sme sa dozvedeli, že Liptovské múzeum v Čiernom orli inštalovalo výstavu Tradičná slovenská svadba na Dolnej zemi, exponáty ktorej zapožičalo Slovenské národné múzeum - Historické múzeum v Bratislave. Zaujali nás exponáty dovezené priamo Slováckmi z Vojvodiny, Srbska a Čiernej hory, Múzeum demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Nadlaku v Rumunsku a súkromné osoby a rodiny aj z Maďarska a južnej oblasti Slovenska. Výstava je doplnená aj tradičnými texta-

mi piesní a vinšov. Aby naša predstava bola čo najvernejšia, svojimi zážitkami ju doplnila aj p. Olga Fejdiová a pracovníčka múzea Mirka Kunová.

Výstava sa nám veľmi páčila a skutočnosť, že naši vystahovalci na Dolnej zemi žijú aj v súčasnosti slovenským duchom nás naplnila radosťou. Želáme im veľa zdravia, trpezlivosti a vytrvalosti. Vieme si predstaviť, že to nie je také jednoduché. Držíme im v ich snažení palce.

Eudmila Štrkolcová
Jednota dôchodcov

EURO nahradí koruny

Do eurokampane sa zapájajú aj mestá a obce, aby ľudia na miestnej úrovni vedeli, čo pre nich prijatie eura znamená.

Všetko sa prepočíta...

Je známe, že od januára 2009 Slovensko plánuje prijať euro. Ak však máme vstúpiť medzi krajiny, kde sa platí eurom, musí slovenské hospodárstvo splniť prísne podmienky: štát nesmie mať veľké dlhy, vysoké úroky, v rozpočte nesmie veľa míňať, jeho mena musí byť stabilná a rast spotrebiteľských cien sa nesmie veľmi líšiť od priemeru troch krajín únie.

Čo sa stane, ak dostaneme v priebehu roka 2008 zelenú na prijatie eura?

Stanoví sa pevný kurz, ktorým sa budú prepočítavať koruny na eurá. Malo by to byť známe v polovici roku 2008. Prostredníctvom tohto kurzu sa prepočíta všetko: výplaty, dôchodky, peniaze uložené v bankách, tovar v obchodoch, ale aj dlhy.

Do konca roku 2008 sa bude platiť v korunách, ale pol roka pre zavedením euro začne platiť tzv. duálne oceňovanie: obchody budú povinné uvádzať ceny v korunách aj v eurách, prepočítané oficiálnym kurzom. Spotrebiteľia si budú môcť pomaly zvyknúť na zmenu a porovnávať ceny. Dvojité ceny sa budú uvádzať aj celý rok 2009.

Samotné euro sa prijme tzv. metódou veľkého tresku. To znamená, že korunami aj eurami sa bude platiť len krátky čas, do 16. januára 2009. V tomto období budú ešte obchody prijímať koruny, ale vydávať budú len eurá. Po 16. januári 2009 sa bude platiť už len v eurách. Banky však budú korunovú hotovosť preberať až do konca roka a Národná banka Slovenska neobmedzene.

Euro – mince a bankovky

Jedno euro má sto centov. Najmenšou mincou v obehu je 1 cent (predstavuje hodnotu 30 halierov) nasledujú mince 2, 5, 10, 20 a 50 – centové. Potom jednoeurové a dvojeurové mince.

Najmenšou je päťeurová bankovka, nasleduje 10, 20, 50, 100, 200 a najvyššou bankovkou je päťstovka. Tá reprezentuje asi 16 – tisíc korún.

Euromince majú jednu spoločnú stranu, na ktorej je vyrazená ich hodnota. Druhá stranu si riešia jednotlivé štáty krajín eurozóny vlastným motívom, čím sa prezentujú ostatným štátom. Mince sa totiž používajú na celom svete, premiešajú sa a kolujú.

Národná banka Slovenska už v roku 2005 usporiadala verejnú anketu na posúdenie výtvarných návrhov na slovenské euromince. Víťazné návrhy popisuje Národná banka takto:

Dvojkriž na trojvrší

(jeden zo štátnych symbolov Slovenskej republiky)
Mince: 1 eurové, 2 eurové.

Kriváň

(tatranský štít Kriváň je spätý s významnými udalosťami slovenského národa)
Mince: 5 centov, 2 centy, 1 cent.

Bratislavský hrad

(charakteristická dominanta hlavného mesta Slovenskej republiky.)
Mince: 50 centov, 20 centov, 10 centov.

Vyhlasenie výsledkov celoslovenskej súťaže Miestne noviny 2007

Dňa 30. januára 2008 sa v Bratislave v Dome novinárov – v priestoroch Slovenského syndikátu novinárov – uskutočnil seminár pre tvorcov obecných, mestských, regionálnych a kultúrno-informačných novín spojený s vyhlásením výsledkov II. ročníka celoštátnej súťaže Miestne noviny 2007. Porubské noviny získali Čestné uznanie.

Odborná porota nominovaná garantmi súťaže

- Štefan Cifra, šéfredaktor Národnej osvet (predseda)
- Ing. Bohuš Olach, šéfredaktor Obecných novín
- Akad. mal. Jozef Porubčin, výtvarný redaktor Národnej osvet
- Mgr. Oľga Silnická, jazyková redaktorka Národnej osvet
- Doc. PhDr. Jozef Vatrál, PhD., vedúci katedry žurnalistiky FiF UK v Bratislave
- Mgr. Pavol Vitko, Slovenský syndikát novinárov, šéfredaktor mesačníka Obrana

Kritériá hodnotenia

- Kvalita obsahu periodika: pestrosť, pohotovosť, publicistická profesionalita
- Tematické zameranie príspevkov a rubrik. Jazykové spracovanie textov
- Vizuálny dojem: grafická úprava, práca s fotografiou a ilustráciami, polygrafický výstup

Ocenenie prišlo zaslúžene

Porubské noviny sa nečítajú len v Porube

O tom, že Porubské noviny sú skvele, ma presvedčilo hneď prvé číslo, ktoré sa mi dostalo do rúk. Mojej pozornosti veru neuniklo, že to nie sú len ledabolo popísané stránky papiera, ale že sa v nich ukrýva najmä veľké zanievanie ich tvorcov pre spoločné dobro ľudí, čo je nepochybne kľúčovým faktorom ich úspechu. Teším sa, že kvalitu Porubských novín oceňujú aj odborníci a verím, že si naďalej zachovávajú svoje dobré meno.

Želám Vám veľa tvorivých nápadov, šťastia pri písaní i v osobnom živote, pevné zdravie a more spokojných čitateľov. Aby nás noviny zbližovali a po prečítaní zanechali v každom z nás radosť, pokoj, vyrovnanosť. A pocit, že sme súčasťou zdravej a harmonickej rodiny. So srdečným pozdravom, úctou a obdivom,

Iveta Ráchelová, Okoličné

Srdečne gratulujem a teším sa s vami.

MUDr. Martin Jančuška, Viedeň

Veľká gratulácia! Oprávnené si to ocenenie zaslúžite. Čo robíte, robíte dobre. Ste mojim vzorom aj v písaní. Spolupracovať s redakciou je pre mňa veľká česť.

Marián Béreš, Praha

Noviny majú naozaj veľmi vysokú úroveň a mňa to veľmi teší! Len tak ďalej!

Mgr. Michal Staroň, Žilina

Gratulujem! Myslím, že ocenenie je zaslúžené. Na tak malú dedinku sú vaše noviny naozaj mimoriadne kvalitné.

Ing. Slavomír Podmanický, Bratislava

Gratulujeme PORUBSKÝM NOVINÁM a jeho šéfredaktorovi. Nech sa vám naďalej úspešne darí rozsievať informačné bohatstvá, múdrosť, osvetu, dobro, krásu, pohodu, a keď treba, tak aj „zahrotené pero.“ To vám želá jeden z vašich verných čitateľov.

RNDr. Mikuláš Popper, Bratislava

Ocenenie prišlo zaslúžene. Gratulujem!

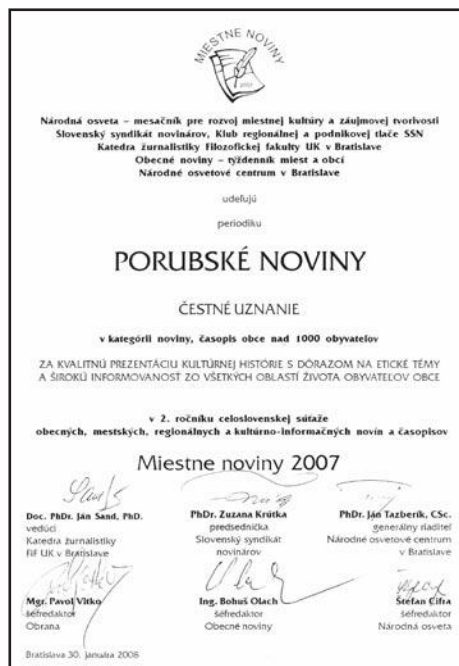
Profesor Ladislav Kováč, Bratislava

Gratulujem k tomuto naozaj zaslúženému oceneniu. Dúfam, že nás povzbudí k ďalšej spolupráci. Želám veľa ďalších úspechov aj celej redakčnej rade a budem rád, keď sa budem môcť aj naďalej spolupodieľať na tvorbe Porubských novín.

Ing. Ivan Červený, Tlačiareň
PRINT MASTER, Liptovský Mikuláš

• Dňa 22. februára 2008 sa stretli v redakcii Porubských novín na pracovnom seminári prispievatelia a vedúci jednotlivých rubrik. Starosta P. Baráni poďakoval najaktívnejším tvorcom a odovzdal im Ďakovný list za spoluprácu pri tvorbe Porubských novín. Zvlášť poďakoval exstarostovi Jaroslavovi Jurečkovi (na snímke vpravo), ktorý v roku 1995 prišiel s myšlienkou vydávať Porubské noviny.

• Na snímke: Člen odbornej poroty a šéfredaktor Obecných novín ing. Bohuš Olach (vľavo) odovzdáva šéfredaktorovi Dr. Dušanovi Migalovi cenu pre Porubské noviny

Žilinský samosprávny kraj Juraj Blanár, predseda

Porubské noviny, Závažná Poruba

Žilina 6. februára 2008

Vážená redakcia,
dovoľte mi, aby som Vám zblahoželal k úspechu v súťaži obecných, mestských, regionálnych a kultúrno-informačných novín a časopisov Miestne noviny 2007. Ocenenie, ktoré ste získali, je ohodnotením vašej práce a určite i výsledkom vášho osobného vkladu do zlepšenia informovanosti, rozhľadu verejnosti a riešenia rôznych problematik spoločnosti, v ktorej žijeme. Váš úspech nás teší o to viac, že reprezentujete Žilinský samosprávny kraj. Verím, že v budúcnosti sa vám podarí úspech zopakovať a umiestniť sa na popredných priečkach nielen tejto novinárskej súťaže.

Do vašej ďalšej práce vám želim veľa elánu, inšpirácie, tvorivých nápadov a energie na ich uskutočnenie.

S úctou Juraj Blanár

ELEKTRICKÁ ENERGIA V ROKU 2008

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej úrad), podľa paragrafu 5, odst. 1, písm. d) prvého bodu a písm. f) zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo veci rozhodnutia o cene za dodávku elektriny pre domácnosti pre regulovaný subjekt Stredoslovenská energetika, a.s., Ul. Republiky 5, Žilina (ďalej SSE), vydal Rozhodnutie č. 0022/2008/E z 29.11.2007, ktorým určuje pre uvedený subjekt na obdobie od 1.1.2008 do 31.12.2008 tieto maximálne ceny za dodávku elektriny pre domácnosti (bližšie v cenníku elektriny, dostupnom na kontaktných miestach – obchodné kancelárie SSE; TZC 0850 111 468; www.sse.sk). Na začiatku sme stručne uviedli obsah preambuly uvedeného rozhodnutia a na základe vašich dotazov, či už priamo na mňa alebo nie aj ako zamestnanca SSE, vám chceme týmto príspevkom priblížiť a snáď aj objasniť, ako to s tou elektrinou tohto roku bude. Zámerne sme volili takýto začiatok, lebo aj pre fundovaných a priamo zainteresovaných osoby v tejto činnosti býva niekedy ťažké pochopiť podstatu, obsah a rozsah právnych nariadení a najvyšších noriem v tejto republike (táto poznámka vyjadruje len môj názor). Kto sa chce bližšie zoznámiť s uvedeným rozhodnutím, možno vyhľadať www.sse.sk

Sadzba v r. 2008/ (sadzba v r. 2007)	Cena za kWh (s DPH)		Mesačná platba (s DPH)		Poznámka (pre r. 2008)
	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2007	Rok 2008	
D1 (D1)	6,105.-	6,00.-	61,285.-	61,29.-	Vhodná pre odberné miesta s ročnou spotrebou elektriny nižšou ako 1098 kWh/rok.
D2 (D2)	4,213.-	4,12.-	232,240.-	233,24.-	Vhodná pre odberné miesta s ročnou spotrebou elektriny vyššou ako 1097 kWh/rok.
D13 (D13)	8,025.- VT 2,737.- NT	8,93.- VT 2,86.- NT	109,480.-	109,48.-	Vhodná pre odberné miesta s víkendovým, režimom, NT je poskytovaná celoročne od piatka 15.00 hod do pondelka 06.00 hod.
D14 (D14)	6,307.- VT 2,321.- NT	6,31.- VT 2,37.- NT	239,809.-	236,81.-	Vhodná pri ročnej spotrebe vo VT nižšej ako 1139 kWh pre odberné miesta s operatívnym riadením času platnosti NT, najmä pre akumuláciu ohrevu vody. NT je spravidla poskytovaná 8 hodín denne.
D24 (D24)	4,403.- VT 2,321.- NT	4,46.- VT 2,37.- NT	411,740.-	411,74.-	Vhodná pri ročnej spotrebe elektriny vo VT vyššej ako 1138 kWh pre odberné miesta s operatívnym riadením času platnosti NT, najmä pre akumuláciu ohrevu vody. NT je spravidla poskytovaná 8 hodín denne.
D25 (D25)	4,344.- VT 2,047.- NT	4,40.- VT 2,05.- NT	-	-	Vhodná pre odberné miesta s elektrickým akumuláčným vykurovaním (na vykurovanie bude používané akumuláčné zariadenie s príkonom najmenej 6 kW), el. akumuláčným ohrevom vody a s operatívnym riadením času platnosti NT. NT je spravidla poskytovaná 8 hodín denne, počas víkendu 10 hodín denne.
D37 (D37)	5,950.- VT 2,332.- NT	5,95.- VT 2,56.- NT	Podľa hodnoty hlavného ističa	446,25.-	Vhodná pre odberné miesta s elektrickým priamovýhrevným vykurovaním a s operatívnym riadením času platnosti NT; je vhodná aj pre vykurovanie tepelným čerpadlom. Nie je možné ju použiť na vykurovanie akumuláčnými spotrebičmi alebo klimatizačnými zariadeniami. Sadzba je nevýhodná pri ročnej spotrebe v NT nižšej ako 6000 kWh.
D38 (BP)	5,950.- VT 3,213.- NT	5,95.- VT 3,33.- NT	606,90.-	606,90.-	Istič do 3x25A (1x25A) vrátane
			684,25.-	684,25.-	Istič od 25,1 do 3x35A vrátane
			1249,50.-	1249,50.-	Istič od 35,1 do 3x50A vrátane
			1547,00.-	1547,00.-	Istič od 50,1 do 3x63A vrátane
			3213,00.-	3213,00.-	Istič nad 3x63A
D39 (D39)	4,403.- VT 2,440.- NT	4,53.- VT 2,56.- NT	386,750.-	386,75.-	Vhodná pre bytovú spotrebu elektriny domácnosti s podstatnou časťou spotreby v NT, ktorá je spravidla 12 hodín denne, a to od 20.00 hod do 8.00 hod. nepretržite.

Komentár k uvedenej tabuľke:

- sadzba D1 je vhodná pre osamelých a starších občanov (odberateľov), používajúcich elektrinu len „na svietenie“;
- podobne ako D1, ale so širším využitím, napr. aj na varenie, zohriatie vody, ap.;
- sadzba D13 je pre chatárov, ktorí majú zavedenú elektrinu, t. j. keď sú na chate (spravidla cez víkend, preto aj víkendová) a majú možnosť všetku spotrebu rátať v nízkej tarife (tzv. nočný prúd);
- sadzba D14 a D24 je známa „nočná“ pre akumuláciu ohrevu vody s prihliadnutím na objem použitého bojlera (alebo iného zásobníka) a spotrebu teplej vody. Uvažuje sa len s používaním bojlerov a nie vykurovacích spotrebičov!
- D 25 je momentálne najviac propagovaná (aspoň v SSE) a „odporúčanou“ sadzbou s návratom k akumuláčnému vykurovaniu, kde bola zrušená mesačná platba a platí sa len za spotrebované kWh
- iný. Ale pozor, opätovný návrat a prvotná investícia do akumuláčného kúrenia (či moderné, veľmi účinné akumuláčné pece alebo zásobníky) stojí za uvážení kalkuláciu a vážne rozhodnutie (prečo? Veď toto sú ceny a podmienky na tento rok a ideme do Eura!)
- v sadzbe D37 je zmena: že sa už neplatí mesačná platba podľa veľkosti (amperáže) hlavného ističa (to je istič namontovaný pred elektromerom), ale je stanovená jednou cenou a spodná hranica odberu v nízkej tarife – 6.000 kWh už nie je podmienkou ale doporučenou hodnotou, kedy sa táto sadzba oplatí (t.j. porovnaním s inými sadzbami, ak to nespotrebujem, tak mám elektrinu drahšiu, ak som minul viac – samozrejme v nízkej tarife, tak som v porovnaní na tom výhodnejšie);
- D38 je bez operatívneho riadenia, t.j. že spínanie vykurovania a teplej vody nie je prijímačom HDO (hromadného diaľkového ovládania) ale klasickými prepínacími hodinami (čo je ale v dnešných podmienkach už nie veľmi spoľahlivé riadenie – vysoká poruchovosť a nepresnosť) a zostala tu výška mesačnej platby podľa veľkosti hlavného ističa;
- D39 je v podstate ďalej zvýhodnená akumuláčná sadzba pre kúrenie a teplú vodu, rozšírená na 12 hodín denne.

Na záver poznámka k môjmu článku v Porubských novinách č. 53:

- každý odberateľ v domácnosti si môže vybrať dodávateľa elektriny podľa svojej vôle a trhových podmienok (citovaný zákon o energetike), ale zvlášť treba zvážiť ďalšie podmienky, ako samotná zmena dodávateľa, služby, odstraňovanie porúch a výška distribučného poplatku;
- výber sadzby je na každom odberateľovi a každá distribučná spoločnosť mu rada vyhovie a ponúkne napr. zvýhodnenú investíciu do nového zariadenia (napr. akumuláčné vykurovanie, klimatizácia a to najnovšie v tepelných čerpadlách.

Ing. Ján Jambrich, Hlavná 80

Istanbul – mesto dvoch kontinentov

Začiatkom roka ma práca priviedla do historicky azda najbohatšieho a určite aj najdôležitejšieho mesta niekdajšej Byzantskej ríše, do bývalého Konštantínopolu, dnes známeho skôr ako Istanbul. Toto takmer sedemnásť miliónové mesto pôsobí na prvý dojem ako akékoľvek iné hospodársky vyspelé európske mesto. Preto ma spočiatku ovládlo sklamanie, že som uletela takmer dvetisíc kilometrov len aby som videla ďalšiu Prahu!? Ale ako sa vraví, na prvý dojem netreba dávať, a tak to platí aj o tomto európsko-ázijskom meste.

Nastražte si historické chuťové poháriky Či návštevník chce alebo nie, niečo naňho z tej histórie čiha z každej strany. Mešitu a s tým spojené špičky minaretov je vidieť na každom kroku, akákoľvek podobizeň Atatürka sa na vás smeje z každej školy, ale aj reštaurácie, či hotela. A hlavne päťkrát denne je v celom meste počuť hlasné volanie na modlitbu, ktoré sa nesie z novo nainštalovaných ampliónov pripevnených na mešitách.

Samotní Turci rýchlo pochopili hodnotu bohatstva, ktoré majú, a tak, možno

• **Grand Bazaar.**

bohužiaľ, je to všetko veľmi komerčné a turisticky zamerané. Keď k tomu pridáte obchodníckeho ducha arabskej kultúry, tak sa vám môže stať, že si z Istanbulu donesiete viac suvenírov, než je rýb v Bosporskej úžine. Čo ale teda stojí skutočne za zmienku, je staré mesto. Hneď vedľa seba tu stoja dve najväčšie mešity – Hagya Sofia a Modrá mešita. Hagya Sofia bola pôvodne starosvetská katedrála, ale po dobytí Konštantínopolu Mehmedom II. nechal všetky pôvodne kresťanské budovy prerobiť na mešity. Poznáte to údajne podľa toho, že na nich prevládajú klasická červená gotická tehla. Dnes je tam múzeum, ale za tých desať tureckých lír to podľa mňa nestojí. Modrá mešita dodnes funguje ako modlitebné miesto, a tak sa tam v čase modlitby nedostanete. Kúsok odtiaľ je takzvaný Grand Bazaar, pod čím si treba predstaviť asi najväčšie trhovisko sveta. Kúpiť sa tu dá skutočne všetko, od oblečenia, kníh, hrncov, elektrotechniky, cez koberce, sadeničky až po živé zvieratá, najčastejšie kury. Pri prechádzaní pomedzi stánky treba zabudnúť na európsku slušnosť a neotravovať sa s odpoveďou na ponuku, pretože sa obchodníka už nezabavíte.

Hamamy – hygiena na turecký spôsob V čom sú Turci okrem trhovníctva po-

vestní, sú ich turecké kúpele. Historická minulosť vraví, že obyvatelia mesta nemali doma kedysi kúpeľne, a tak stavali Hamamy, kam sa chodili každý týždeň pravidelne nechať umyť. Túto výsadu mali spočiatku len muži. Dnes sa to tiež premenilo na turistickú atrakciu, ktorá však určite stojí v prepočte za tých tisícdivsto slovenských korún, ktoré tam necháte za približne jeden a pol hodinovú starostlivosť o vaše telo.

Sultánska kúra, ako nazývajú tú najdrahšiu, spočíva v tom, že sa spočiatku sami namočíte v kadiach s teplou vodou, potom si ľahnute na vyhrievaný kameň, kde len ležíte a relaxujete. Po chvíli k vám príde obsluha, ktorá je, mimochodom, na nerozoznanie od návštevníkov, nakoľko je tak isto nahá ako vy, a najskôr vám masážnou rukavicou odstráni staré kožné bunky, potom umyjú celé telo akousi penou (sú v tom skutočne pedantní – od končekov prstov, cez podpazušie až k vlasom sa môžete spoľahnúť na to, že vám tam neostala ani špínka) a na záver idete na olejovú masáž celého tela. Tu už kvalita závisí od toho, na akého maséra ste natrafili. Na záver vyjdete von, dáte si silný čierny turecký čaj alebo čerstvú šťavu z granátového jablka a môžete sa vrátiť do práce. Čo je však ešte nutné podotknúť, je tu striktná separácia mužov a žien, takže to, že to takto podobne vyzerá aj v pánskej časti, viem len od kolegov, ktorí boli so mnou.

Kulinárska dielňa

Turkov by som s pokojnou dušou nazvala gastronomickými bohmi, ale môže to byť aj len subjektívny názor. Na jedle si však dávajú skutočne záležať a v ich jedálničku nájdete ako ryby, tak aj jahňacinu a veľké množstvo rôznej zeleniny. Ak ste si dali meze (predkrmy), budete spočiatku asi zaskočení zmesou farieb, množstva a následne aj chutí. Európan je plný už po tomto chode, ktorý najčastejšie obsahuje tanier s bielym kozím syrom, plnenú papriku, jogurt s uhorkou a mäťou, humus čiže omáčku z ciceru, jogurt s pečeným baklažánom a cesnakom, fritované plátky cukety a vinné alebo čajové listy plnené ryžou s píniovými orieškami. Je to famózne, ak sa odvážite a ochutnáte z každého aspoň trošku.

Keď už ste dojedli alebo aspoň ochutnali, príde chod druhý, ktorý je zložený z teplého predkrmu. Niekde vám donesú vyprážaný čedar a niekde börek. Börek je

• **Na ceste do Ázie.**

obecné pomenovanie pre slané pečivo z krehkého cesta plnené syrovou, mäsovou alebo zemiakovou plnkou. Dokonca sme v jednej reštaurácii ako teplý predkrm dostali dusené pečenky. Potom príde hlavný chod, kde si môžete vybrať z pokrmov z mletého mäsa, z kebabu na „špízový“ spôsob alebo klasického kebabu (malé plátky jahniaceho mäsa), prípadne mnohých rybích špecialít. Ako prílohu podávajú obvykle ryžu a nezabúdajú na šalát z čerstvej mrkvy, šalátu, paradajok a uhoriek. Ten zároveň predstavuje štvrtý chod nezabudnuteľnej večere alebo obeda. Záver patrí dezertu. U nich však nie je obvyklé jesť dezert hneď po hlavnom jedle. Skôr to chápajú ako olovrant, a tak sa vám v mnohých reštauráciách stane, že nič sladké jednoducho nepodávajú. Avšak odporúčam ochutnať skutočne všetko. Baklava – krehké cesto namočené v sirupe, plnené orechmi a poliate medom. Künefe – cesto nasiaknuté sirupom, pomazané sladkým syrom a posypané pistáciami. Firin sütlaç – ryžový puding a mnoho iných.

• **Modrá mešita.**

Malé postrehy na záver

Čo dodať. Snáď len postrehy denného života. V určitých typoch autobusov sa môžete voziť zadarmo. Všetky taxíky sú žlté a je ich skoro viac ako normálnych áut. Kebab, baklavu, pečené gaštany a čierny čaj dostanete kúpiť na každom rohu. Na ktoromkoľvek moste nájdete v nedeľu rybárov, ktorí za plnej lodnej premávky (a tá je skutočne hustá) chytajú na klasických udiciach ryby. Po ľuďoch je tam najväčšia koncentrácia mačiek a po mačkách čajok obecných.

Karolína Brosková

Veľká noc: Víťazstvo života nad smrťou

Kresťanská viera je vierou v živého, vzkrieseného Krista. Preto zvest o Kristovom vzkriesení patrí k podstate evanjelia. Je to preto, lebo Kristovo vzkriesenie má ďalekosiahle a požehnané účinky v živote tých, ktorí sa ku Nemu priznávajú. Veľká noc hovorí o mnohých účinkoch Kristovho zmŕtvychvstania.

Jedným z hlavných účinkov Kristovho vzkriesenia je to, že veriacim donáša útechu proti prístrachom smrti, lebo ich uisťuje, že ako Kristus vstal z mŕtvych, tak vstanú aj tí, čo sú Kristovi. Preto je úzky súvis medzi Kristovým zmŕtvychvstaním a medzi zmŕtvychvstaním veriacich. Veľká noc nám zvestuje, že smrť nemá posledné slovo: Kristus vstal z mŕtvych prvotina z umretých. Ako sa to stane, to sa nedá ani vyjadriť, ani pochopiť. To je tajomstvo, ktoré sa nedá vysvetliť akýmsi prirodzeným vývojom človeka, ani cestou skúsenosti to nepochopíme. A predsa je zmŕtvychvstanie realitou, ako je realitou živý Boh. Tento živý Boh môže nielen z ničoho stvoriť všetko, ale On môže aj mŕtvych oživiť. Preto ten, kto verí v živého Boha, musí veriť aj vo vzkriesenie tela z mŕtvych. Vzkriesenie je Božie víťazstvo nad smrťou. Boh, ktorý by bol ľahostajný oproti smrti, tomuto

„poslednému nepriateľovi človeka“, alebo by to nepriateľa nemohol premôcť, nebol by Bohom. Kresťanská viera pozná a vyznáva Boha, ktorý je bohom živých a nie mŕtvych. A veľkonočné sviatky nám to vždy nanovo pripomínajú, že Kristovým zmŕtvychvstaním sa Boh naozaj dokázal ako Boh života, ako víťaz nad smrťou. A toho sa stáva účastný aj človek. Preto a jedine preto, že Kristus vstal, môžeme i my pri hrobách našich blízkych spievať: „Vzkriesenie čakáme...“ a pri myšlienke na smrť môžeme s vierou vyznávať: Neumriem večne, tým som si istý bezpečne a dostatočne. Áno, otvorený Kristov hrob je pre nás prameňom potešenia, lebo môžeme s apoštolom Pavlom volať: „Kde je ó smrť, tvoje víťazstvo? Kde je ó smrť, osteň tvoj?“ Túto útechu potrebuje aj dnešný človek. Veď smrť aj dnes nemilosrdne a svojim ostňom zraňuje ľudské srdcia. Ako radostne a nádejne znejú do tohto smútku Pavlove slová: „Ale vďaka Bohu, ktorým nám dal víťazstvo v našom Pánovi Ježišovi Kristovi.“ Pretože Kristus vstal, nie sme už viac vydaní smrti, ale sme v rukách živého Boha. Aj keď musíme zomrieť časnou smrťou, tešíme sa tým, že na konci vekov sa i popri nás splnia slová Biblie: „Veď porušiteľné telo musí obliecť neporušiteľnosť a smrteľné, musí obliecť nesmrteľnosť.“ Naozaj požehnaný význam Kristovho zmŕtvychvstania, lebo ono nás víťazstvom

života nad smrťou potešuje. Ďalší účinok Kristovho zmŕtvychvstania je v to, že nás povzbudzuje k vytrvavej práci. Pravá kresťanská viera neodváža človeka od plnenia jeho každodenných úloh a povinností, ale naopak, dáva mu silu, nadšenie, odvahu k tomu, aby zverenému mu úlohy čo

najsvedomitejšie vykonal a svoje životné poslanie čo najstatočnejšie splnil.

Dejiny cirkvi nám poskytujú mnoho príkladov kresťanského, pozitívneho postoja k životu. Tam, kde bola v srdci ozajstná viera, chápali kresťania vážne svoje poslanie vo svete: odvracali sa od života a jeho problému, nezľahčovali si svoje povinnosti, ale boli vždy medzi prvými v chápaní správnych vecí.

Ukončením sviatkov Veľkej noci nesmie sa ukončiť veľkonočná radosť v našich srdciach. Preto aj po Veľkej noci pripomínajme si význam Kristovho vzkriesenia. Ono nám dáva útechu proti smrti a hrobu, lebo nás uisťuje, že ako Kristus vstal z mŕtvych, tak i my vstaneme z hrobu.

Požehnané prežitie Veľkej noci praje
Mgr. Vladimír Pavlík, evanjelický farár

Vianoce 2007

Okresný učiteľský spevokol Tatran posilnil neopakovateľnú atmosféru Vianoc očarujúcim koncertným vystúpením v evanjelickom kostole dňa 22. decembra 2007. Dirigent Dr. Lubomír Raši. Foto - dm-

Bohoslovci v kaplnke

Štvrtú pôstnu nedeľu sme privítali v porubskej kaplnke milú návštevu. Dôstojný pán kaplán Miroslav uviedol medzi spoločenstvo veriacich troch bohoslovcov z Kňazského seminára v Spišskej Kapitule. Bohoslovci prítomným krátko priblížili život v seminári. Najmladší z nich, Karol, navštevuje druhý ročník. Pochádza z Podbrezín a

viackrát miništroval aj v našej kaplnke. Hovoril o trojdňovom sústreďení v seminári pred prijímacími skúškami a o vyučovacích predmetoch na fakulte. Starší z nich Gustáv, študuje už v piatom ročníku a pochádza z Liptovského Mikuláša. Po úspešnom ukončení ročníka bude vysvätený na diakona. Priblížil nám denný program v seminári v pracovných dňoch i počas sobôt a nedeľ. Najstarší Dominik je už vysvätený diakon. Po absolvovaní šiesteho ročníka bude otcom biskupom Františkom Tondrom vysvätený na kňaza. On poukázal na rozdiel medzi diakonom a kňazom. Diakon je I. stupeň

kňazstva. Môže čítať sväté evanjelium, kázať, asistovať kňazovi pri slúžení svätej omše, pri uzatváraní sviatosti manželstva, krstiť a vykonávať iné služby. Nemôže slúžiť svätú omšu ani spovedať.

Bohoslovci nás prosili o modlitby za to, aby sa z nich stali dobrí kňazi. Nemali by sme na to zabudnúť. Všetkým vyprosujeme Božie požehnanie a úspešné ukončenie štúdia.

Vo februári nás predišla do večnosti naša spolusestra Amália Habarková. Odpočinutie večné, daj jej, Pane a svetlo večné nech jej svieti.

Hedviga Šarafinová

Štyridsiatka

Hovorí sa, že človek v štyridsiatke začína prehodnocovať svoj život a sústreďuje sa na duchovné záležitosti. Objavuje to, čo mu ostávalo po dlhé roky ukryté pod nánosmi starostí o rodinu, o prežitie, o zabezpečenie. Niektorí už v štyridsiatich rokoch môžu bilancovať, keďže majú už odrastené deti, ktoré si sami hľadajú cestu životom a utekajú z rodného hniezda.

Podľa psychológa C.C. Junga je to obdobie, kedy je človek skutočne už skoro sám sebou a začína dozrievať. Už je kus cesty za ním a kus cesty pred sebou. Spomaľuje, už sa neženie bezhlavo za vecami, ktoré nepovažuje za dôležité vo svojom živote. Už sa skôr stáva introvertnejším, nemá potrebu svoje veci ukazovať svetu. Spomaľuje aj v tom o čo sa stará a čo ho zaujíma. Prednosť dostávajú jeho vlastné koníčky a jeho vlastné možno staré neuskutočnené sny. Bilancuje a spomína.

Ale niektorí, hlavne tí mladší, tak nežijú. Niektorí začínajú mať rodiny až v neskoršom veku, okolo tridsiatky. V štyridsiatke sa ešte len snažia dať niektorým veciam tvár. Začínajú a berú si hypotéky, ktoré ich vrhávajú do kolotoča toho, čomu sa vraví práca. Nemajú čas. Okolie ich núti k tomu, aby mali všetko a všetko stíhali. Média nás denne masírujú, čo všetko máme mať a ako sa máme snažiť. Tých nástrah je strašne veľa. Potom sa všade ľudia ponáhľajú. Nestíhajú. Nevedia, že toho aj tak viac nestihnú. Ale nielen tí mladší.

Prečo to píšem? Na začiatku dedinky Závažná Poruba je značka, ktorá oznamuje, že v celej obci je povolená 40 km rýchlosť. Že je treba spomaliť. Nikto si ju tam nevymyslel len tak pre nič za nič. Asi je tam preto, že v dedinke je plno detí, plno starých ľudí, ktorí už nie sú tak rýchli, aby dokázali chodiť alebo dokonca behať. Ulice dedinky sú úzke, často sa cesta kľukatá a nevidno za najbližší roh. Preto je tu štyridsiatka.

Keďže bývam na dolnom konci, skoro pri značke, mám aj ja možnosť pozeráť sa, či je táto rýchlosť dodržiavaná. Často bohužiaľ ľudia nerešpektujú túto značku a rúčia sa dole alebo hore rýchlosťou niekedy až 80 km za hodinu. Ponáhľajú sa. Nevie, za čím. Či ich tých pár sekúnd v živote posunie vyššie? Zarobia za tých pár sekúnd, ktoré pôjdu rýchlejšie viac peňazí? Alebo sami ešte nie sú tam, aby pochopili, že je treba spomaliť. Nielen kvôli sebe, ale hlavne kvôli iným. Aby potom nemuseli byť v okolí cesty ďalšie kríže, ako je ten v zatáčke na moste.

Marian Bereš, Praha

Starší stoja, mladí sedia

„Výchova je najväčší a najťažší problém, ktorý možno človeku uložiť.“

Immanuel Kant

Autobusom cestujeme mnohí denne, niektorí z času na čas, ale snáď každý v ňom už zažil aj niečo neprijemné. Najmä v čase, keď sa do tohto hromadného prostriedku rútia žiaci a študenti „dychtiví po nových vedomostiach“.

Z jednej strany do Vás niekto sotí, z druhej pocítite silný úder, a kým stihnete zareagovať, už Vám zas niekto šliape po nohe. V preplnenom autobuse sa na sedadlách namiesto ľudí často prevážajú tašky. Starší stoja, mladí sedia. Tí, čo školské lavice opustili dávnejšie, vravia: „Toto sa za našich čias nemohlo stať.“

Cestou počujeme „duchaplné“ rozhovory. Aj každé tretie slovo padne nadávka. Človek ľahko nadobudne dojem, že najväčšia starosť dnešnej mládeže je alkohol, sex a zábava.

Neraz sa pýtam: „Vedia rodičia, ako sa vonku správajú ich deti? Kde sa v nich berú

tolké prejavy neúcty, bezohľadnosti, svojvolnosti?“

Obetujeme im všetko. Žijú v luxuse, o akom sa nám nesnívalo. Mnohé majú omnoho viac, než treba. Ako sa nám odplácajú? Čím ďalej, tým väčšou nevďačnosťou, zneužívaním, klamstvom...

Máme na ne prehnane nároky? Nevenujeme sa im, alebo ich sledujeme priveľa? Ruku na srdce! Ako slepci im niekedy tolerujeme aj činy, ktoré presahujú hranice normálnosti. Dovoľíme, aby znepriemňovali život nám i druhým. Lebo sú to naše deti! Nepreháňame to s láskou? Uvedomujeme si možné následky pre budúcnosť?

Vinu zvalujeme často na školu, či deti iných rodičov. Vybudovanie pevných citových vzťahov medzi generáciami však v prvom rade vychádza z vlastného príbuzenstva. Každý vzťah si vyžaduje individuálny prístup. Veľmi dôležité sú najmä spoločné aktivity a rozhovory. A to hneď od počiatku založenia novej rodiny.

Môžeme mať k dispozícii tie najmodernejšie príručky a v banke milióny, ale to všetko je málo. Ak včas nepochopíme, ktorá z mnohých cestičiek do srdca našich blízkych je pravá. Poznáme dobre svoje deti? Ruku na srdce!

Iveta Ráchelová

Ušiel z miesta činu

Motto: „Lepšie je stratiť minútu v živote, ako stratiť pre minútu život.“

Stalo sa nám to už dávnejšie, ale na tú chvíľu, keď sme sa znova narodili, nebudem môcť nikdy zabudnúť.

Cestovali sme autom zo Závažnej Poruby do Liptovského Mikuláša z úpravy hrobov svojich blízkych. Nebyť šťastnej náhody, mohli sme aj my byť medzi nimi, na tej záhadnej ceste do nenávratna.

„Nezastavujme sa už u nikoho, stmieva sa,“ povedal mi môj manžel, no ja som ho predsa nahovorila ohlásiť sa ešte chvíľu u rodiny.

Oranžový prúd slnka sa rýchlo zmenil na fialový a za chvíľu nastala tma, lebo sa unavené slnko uložilo na spánok, kdesi medzi Chočom. Po príjemnej debata pokračovali sme v ceste domov. Pozrela som sa na nebo a povedala: „Bude asi pršať, nevidno ani hviezdíčky“. A vtedy sa to stalo. Boli sme práve na zákrate v protismere z viaduktu sa obrovskou rýchlosťou rútilo na nás auto s prudko rozsvietenými svetlami a nestačili sme narátať ani do troch, nastalo buchnutie a rachot plechu.

Cez otvorené okno som začula mrzké zahrešenie. Opitý šofér oskalpoval naše auto tak, že z červenej farby ostala sivá. Plech sa skrivil ako naše tváre

– bolesťou. Ešte šťastie, že to nebol čelný náraz. Mohlo sa to skončiť ťažkými zraneniami – možno aj smrťou. Páchateľ bezstarostne a zbabelo z miesta činu kozmickou rýchlosťou ušiel a kým sme sa my spamätali zo stresu, zmizol v tme polospiacej dediny. Ďalším šťastím bolo, že na ceste už nebolo chodcov, lebo bez mihnutia oka by určite prešiel aj človeka.

Asi polhodinu okolo nás nešiel žiadny dopravný prostriedok, takže sme len svojpomocne rozhýbali dokaličené auto. Vtedy nám asi nad hlavou iba anjel strážny zamával krídlami. Možno aj vďaka tomu, že sme boli pripútaní bezpečnostnými pásmi. Inak by sme celkom iste boli niekde prudko naleteli, polámaní alebo krvácajúci.

Zlaknutie nezabudne, že útek šoféra. Reakcia v prvej minúte môže rozhodnúť o ďalšom osude postihnutých.

Príroda pomaly umiera a s ňou akoby odchádzali i ľudia, ich srdcia kamenejú, smutná skutočnosť priam pichá do očí. Kde zaliezol ten nezodpovedný vodič? Kladiem si aj teraz otázku. Do akej myšacej diery? Trápi ho aspoň svedomie?

Zahľadenie stôp je nedôstojné človeka. Po takomto zážitku nikdy nesúhlasím s imunitou ani s kauciami. Poľudští tých, „vyvolených“ niekedy život?

Prečo o tomto píšem s odstupom času? Možno to robí fyzická bolesť zo zablokovaných stavcov v chrbtici, možno psychický zármutoč nad ľahostajným ľudským konaním v tejto chaotickej dobe s pribúdajúcou kriminalitou. Nepozerať do hora na hviezdičky, radšej si robme poriadok na zemi!

Všetko sa dá nahradiť, akákoľvek pokazená súčiastka, ale život človeka nikdy sa nevráti a to musíme mať na pamäti.

Elena Vadovická,
r. Kováčová.

Čím to je ?

Ľudské jestvovanie – jedinca či skupiny ľudí – je regulované tromi časovými rozpätiami navzájom sa prelínajúcimi a podmieňujúcimi: minulosťou, prítomnosťou a v neposlednej miere budúcnosťou. V našom živote niet kompetencií bez zodpovednosti za dnešok i zajtrajšok. Sme vrhnutí do víru tvorby úplne novej civilizácie, ktorej chýba personalita ducha, kultúry, vzdelania a viery vo vyššie princípy. Kde zostáva človek – jedinec, jeho problémy, radosti a každodenné starosti?

• Ing. Vladimír Farárik, PhD., vysokoškolský učiteľ na dôchodku, Závažná Poruba, Pri Brodke 19

Každá činnosť človeka je motivovaná cítením, či už ide o štúdium, poznávanie, návštevu rodiny, prácu a zábavu, alebo hľadanie viery, akéhosi impulzu, pocitu – emócie z nášho vnútra, ktorý nám hovorí: „to je dobré,

pokračuj, venuj sa tomu, alebo nerob to, tomuto sa vyvaruj, to bolí, atď“.

Dnešná konzumná spoločnosť sa „najradšej“ uspokojuje potrebami, ktoré priamo i nepriamo a hlavne hneď, zahrňujú naše vedomie (ovládané reklamou na každom kroku) „áno to je super, to sa mi páči, toto okamžite chcem, - vav“. Nutnosť prijímať vodu, potravu, dýchať, ale i oddychovať, nás udržuje pri živote. Vývoj ľudstva, či už ho považujeme za správny či nesprávny umožnil všetky hnutelné či nehnuteľné prostriedky k naplneniu základných životných potrieb ľudstva – miesto na život, prírodné zdroje, potraviny, vlastníctvo a najmä čas strávený v práci sústreďovať v rukách uzavretých nepatrných mocenských skupín. Toto sa však udialo umelo a v protiklade s prirodzeným harmonickým prístupom k zdrojom vo vyrovnanom prostredí prírody. Majiteľ ľahko získaného kapitálu sa vydáva za správcu všeobecne prospešných zdrojov, ktoré sa stali nástrojom jeho moci a vydierania väčšiny extrémnou menšinou v dnešnej spoločnosti. To je demokracia.

Láska, túžba mať partnera, potreba odovzdať životné poslanstvo deťom, priateľstvo, spolupatričnosť s rodinou, spoločný boj za základné životné potreby, túžba po poznaní, radosť z úspechu, ale i túžba po moci sú vyššie spoločenské potreby, bez ktorých môže existovať jedinec celý život, ale jeho život bude prázdny

a nenaplnený. Základné potreby človeka sa stávajú terčom systematického nátlaku, čo v konečnom dôsledku v spoločnosti je potlačovaný účinok vyšších spoločenských potrieb. Z ľudí sa stávajú primitívi a egoisti. Starajú sa o materiálne vymoženosti, niektorí párkrát za život „nepozornosťou“ splodia potomka, alebo sú bez detí a chovajú doma radšej psa.

Vyššie spoločenské potreby sú nám dávané na prídel formou „sociálneho balíčka“ – výchova potomkov, kontakt s rodinou, život s prírodou, s priestorom na poznávanie sveta, kultúrnym vyžitím, duchovný život dostávame vo vákuovom balení. Systém sa nám snaží denne vymyť mozgy, nahovoriť nám, že všetko čo tu máme si môžeme slobodne užívať. My však vôbec nie sme slobodní – väčšina nášho času je vyhradená myšlienkam a úlohám systému – v práci vo firmách – ktorý nám radikálne zamedzí „právo“ na územie, výživu, na teplo, svetlo, na pohyb, na školstvo a zdravotníctvo a na život ako taký – na základné potreby jednotlivca.

Počas sobôt, nedelí a dovoleník sa snažíme spamätať z faktu, že zarábame peniaze, aby sme mohli živiť život vzdialený našim najvyšším cieľom a cíteniu. Jednoduchých ľudí systém krmí nekonečnými seriálmi a otrepanými komerčnými krvavými filmami. TV sa prezentuje podpriemernými programami. Mládeži ponúkajú programy typu „Superstar“ a dospelých unavujú úbohými Silvestrovskými programami – aké zloženie TV, také programy.

Rodina si nikdy v histórii ľudstva nebola viac vzdialená. Dnešné deti nasávajú životné vzory a zásady správania len z médií (TV reklamy, CD, alebo DVD nosiče, pornofilmy, trilery, atď) - idea nepracovať a dobre žiť. Škola už dávno stratila autoritu a svoje poslanie. Rodičovské odovzdávanie posolstva svojho života svojim deťom, základné sväté právo rodiča sa scvrkáva na úbohé výkriky do tmy vo forme odovzdávania materiálneho dedičstva. Nemyslím si, že je postačujúce spoločné sledovanie televíznych seriálov, alebo financie na kino sú dostatočným kultúrnym odkazom, česť výnimkám. Bez intenzívneho slobodného naplňovania vyšších princípov jedinca (napr.: tanec, hra na hudobné nástroje, pokračovanie v tradíciách a zvykoch našich predkov), kde patrí i existencia rodiny a život v nej, dnešný systém ohlupuje a útočí na význam i samotnú podstatu nášho života (dáva za vzor pochybnú západnú kultúru), ktorým je zachovanie celého rodu človeka. Tieto potreby a ich intenzita sa prejavujú veľmi pomaly.

Čím viac sa vzdalujeme pocitom z naplnenia vyšších princípov či potrieb,

tým je náš život bez zmyslu, šedý a prázdny, i keď reklamy hlásajú všetko možné od mobilov až po smotánku.

Dnešný zrobený, unavený, bez pravnej istoty sa pohybujúci človek si necháva väčšiu časť svojho života rozkradnúť systémom, mladými analytikmi (ktorí ešte nič neurobili a neskusili, ale radia a zaručujú sa), vládcami, tunelármi, podnikateľmi a zamestnávateľmi za pochybné západom vypracované ideály. Naše slovanské zvyky a a spôsoby sú vraj pochybné a menej hodnotné – celé dni sa na nás rúti hudba v angličtine či už z rozhlasu, alebo TV. Mnohí z mladej generácie ešte nevedia dobre svoju materinskú reč, ale anglicky blekocú ani nevedia o čom. Nie som proti pokroku, ale všetko s mierou. Uvedomme si všetci, že naši predkovia boli uznávaní vtedajším svetom a čosi znamenali (napr.: staroslovenčina bola už v IX. storočí v r. 867 ustanovená ako 4. liturgický jazyk pápežom HADRIANOM II.). Máme veľmi bohatú históriu (pokiaľ ju poznáme) a môžeme byť na ňu pyšní i keď je dlhodobou snahou Slovákov ohlupovať (napr.: Nemci, by nikdy nepovyšili angličtinu nad nemčinu). Povinnosťou nás všetkých je v odkaze našich dedov pokračovať a nenechať sa ohlupovať.

Je nám známe, že dlhodobé ignorovanie a hromadenie energie vyšších spoločenských potrieb pod povrchom, vytvára skryté napätie, ktoré sa vždy uvoľní s veľkou silou a nevieme ako to skončí.

Z tohto vyplýva otázka: Čím to je a čo my s tým musíme urobiť, aby nebolo neskoro?

Ing. Vladimír FARÁRIK, PhD.

Spisovne hovoriť aj písať

Nesprávne	správne
blomba	plomba
bedňa	debna
Češi	Česi
čidlo	snímač
dopis	list
dudel	cumeľ
dva deci	dve deci
hmoždinka	príchytká
hovoriť slovensky	hovoriť po slovensky
jednanie	rokovanie
kapesník	vreckovka
kapuca	kapučňa
kelímok	téglik
klud	pokoj, ticho
kojenec	dojča
krabica	škatuľa
kružítok	kružidlo
ľadvina	oblička
lehátko	ležadlo
letisko	letisko

Súostrovie Fidži: život bez stresu, plný zábavy a radosti

„Južný Pacifik je jedno z najkrajších miest na svete - rozhodne musíš navštíviť aspoň jeden z jeho ostrovov,“ povedala mi svojho času pri jednej z mnohých našich cestovateľských debát moja austrálska kamarátka, ktorá zároveň pracovala aj ako agent cestovnej kancelárie. Pomyslel som si, kto môže o cestovaní vedieť viac, ako človek, ktorý v cestovnom ruchu priamo pracuje? Tak ako mnohokrát predtým, netrvalo dlho a v tom momente som bol rozhodnutý, kam budú smerovať moje ďalšie cestovateľské kroky.

Rozpačitý príchod na obávaný ostrov ludožrútov

Z množstva ostrovov, ktoré patria do oblasti južného Pacifiku som si ako prvé vybral súostrovie Fidži. Nachádza sa v susedstve Cookových ostrovov, ostrova Tonga, Samoa a známeho Tahiti. Pôvodne sa toto súostrovie v jazyku Tonga nazývalo Viti, avšak pod vplyvom eu-

• Fidžianska pohoda - slnko, voda, pláže a všadeprítomný Fidži time

rópskych kolonizátorov v 17. storočí sa zmenil aj jeho názov. Fidži s jeho viac ako 300 ostrovmi a atolmi patrí geograficky do oblasti Melanézie. Z celkového počtu 840 000 obyvateľov väčšina z nich žije na hlavnom ostrove Viti Levu, na ktorom sa nachádza aj hlavné mesto Suva a rovnako aj nemenej dôležité mesto Nadi. Tieto dve mestá slúžia ako turistické uzly nielen kvôli hotelom pre turistov a medzinárodnému letisku v Nadi, ale aj ako východiskový bod pre výlety na opustené ostrovy Tichého oceánu.

Cesta na tento ostrov vo mne vyvolávala popri zvedavosti aj malý pocit strachu. Predsa len, Fidži je známy ako ostrov kanibalov (ľudí, ktorí zabíjajú iných ľudí, aby ich neskôr zjedli – inak povedané aj ludožrútov), ale okamžite po príchode na ostrov sa moje obavy rozplynuli. Atmosféra, ktorá zavládla po našom prilete, bola úžasná. Miestna mužská kapela v pestrých kvietkovaných košeliach hrala v priletovej hale na malých gitarách „ukulele“ a spievala s takým nadšením, aké sa len málokde vidí. Nechýbali pre každého ani známe kvetinové náhrdelníky, ktoré sú v tejto oblasti veľmi populárne. Dokonca ešte aj colný úradník, ktorý síce nechápavo pozrel na môj slovenský

pas (zrejme ho obohatil poznaním, že na svete existuje aj štát nazývaný Slovensko) mal za uchom farebnú kvetinku. Ešte pár minút mi trvalo, kým som sa z tohto všetkého spamätal, pretože o takomto privítaní sa mi ani nesnívalo.

Fidžania sú veľmi milí, otvorení, priateľskí a pohostinní ľudia. Stále sa usmievajú a ich pohostinnosť nemá konca. Toto sa mi potvrdilo už pri stretnutí s mojim kamarátom a sprievodcom po ostrove Devitom. Tento rodený Fidžan sa stal na prvých 5 dní mojim spoločníkom pri potulkách hlavným ostrovom. Našu cestu sme začali v spomínanom meste Nadi. Sústreďuje sa tu obchod, administratíva, hotely, ale aj doprava a školstvo. Samozrejme, všetko patrične poznačené miestnou kultúrou a zvykmi, takže o prekvapenia nebola núdza. Napríklad ani pri návšteve banky, keď si klient so sebou priniesol k úradníkovi aj svoje malé prasiatko alebo iné domáce zvieratko. Veď ako by to bolo nechať ho čakať vonku, no nie? V podobnom duchu sa niesli aj drobné obchodíky s potravinami, v ktorých okrem miestnych instantných polievok, pár neidentifikovateľných vecí a nakúpujúcich psíkov cez dvere z ulice takmer nič nemali. Rozhodol som sa preto, že mesto Nadi necháme žiť si svoj život a vydáme sa s Devitom spoznávať krásy ostrova a vidiecky život. Urobil som chybu, že som si aspoň tú polievku nekúpil, netušiac, aké lokálne špeciality ma čakajú pri potulkách ostrovom s mojim usmíatym kamarátom.

Zemiaky Taro, rituálne popíjanie halucinogénnej Kavy a delikátne húsenice dažďového pralesa

Viti Levu (Veľký ostrov) je hlavným ostrovom zo súostrovia Fidži. Husto osídlený je predovšetkým okolo pobrežia, kde oceán poskytuje miestnym ľuďom možnosť rybolovu. Ale už pri našej prvej zastávke v dedinke Pacific Harbour som zistil, že rybolov nie je zďaleka jediným spôsobom obživy ľudí, aj keď určite najintenzívnejším. Veľmi rozšírené sú však aj kokosové plantáže a špeciálne políčka s obrovskými zemiakovými hlúzami nazývanými „Taro“. Pre Fidžanov sú poľno-

• Eroni, ja a Bill - moji spoločníci pri potulkách po súostrovi Yasawa

hospodárstvo a rybolov veľmi dôležité – a popri turizme slúžia ako hlavný zdroj ich príjmu. Ďalším dôležitým obchodným artiklom je „Kava“. Jedná sa o špeciálny prášok, ktorý vznikne podrvením vysušených korenkov istej halucinogénnej rastliny. Kava je nápoj, ktorý sa pije nielen na Fidži, ale aj v celej oblasti južného Pacifiku. Vždy ide pri pití Kavy aj o istý rituál – náčelník dediny vo veľkej miske najskôr rozmieša tento prášok s vodou (vznikne z toho akási jemne sivá tekutina podobná riedkej zmiešanine murárskeho cementu a vody), umyje si vo vzniknutom „nápoji“ ruky a potom v improvizovanej nádobke z kokosovej škrupiny ponúka tento nápoj za tónov vlastného spevu a svojho tieskania i prísediach všetkým v kruhu zúčastneným. Dôležité je tiež, aby ste sedeli vždy s nohami prekríženými a vždy celú škrupinku s magickou tekutinou vypili do dna. Viete si asi predstaviť ako takýto nápoj môže chutiť – a čo je horšie, nesmiete odmietnuť v žiadnom prípade, ani keď cítite, že už máte dosť. Pije sa dovtedy kým sa nápoj neminie, čo môže niekedy trvať i pekných pár hodín. Čo je však najdôležitejšie, po požití väčšieho množstva sa cítite veľmi uvoľnene a takmer nič necítite. Aj preto tento nápoj v minulosti pili roľníci, ktorí počas celého dňa pracovali v horúčave kokosových plantáží a tak si aspoň trochu zmiernili pocit neznesiteľnej páľavy.

• Ceremonia prípravy a pitia Kavy s náčelníkom a radou starších v dedine

Druhý deň nášho výletu priniesol so sebou ďalšie prekvapenia v podobe prechodu dažďovým pralesom Colo-i-Suva. Devito ma síce ubezpečoval, že sa nemám čoho obávať, ale realita bola trochu iná. Vnútrozemie ostrova je veľmi vlhké a prechádza ním aj niekoľko riek, ktoré opäť pomáhajú miestnym ľuďom prežiť. Je veľmi jednoduché sa v tejto oblasti stratiť, preto sme si na pomoc prizvali lokálneho dedičana Salmona. Ten mi do detailu vysvetlil zákony pralesa. Ukázal mi ako sa pri prechode rieky nenechať uštipnúť jedovatými vodnými hadmi, ako skočiť do hlbokéj rokliny vodopádu a pritom sa doširoka usmievať a dokonca sa ma snažil naučiť ako v tejto oblasti prežiť len zo základných prírodných surovín. Najviac ma však prekvapil s akou radosťou si vychutnal jednu z mnohých obrovských lariiev na kmeni bambusu. Čo by som vtedy dal aspoň za tú spomínanú čínsku instantnú polievku... Tesne pred zotmením sme dorazili do Salmonovej dediny, kde som sa stal doslova súčasťou večerného programu. Popri tradičnom pití Kavy každého zaujímalo odkiaľ to vlastne som a ako som sa dostal až do ich stratenej dedinky vo vnútrozemí ostrova Fidži, keďže turistu tam málokedy vidia. Bol to večer plný spevu, tanca, radosti, smiechu a nekonečnej fidžanskej pohostinnosti v kruhu ľudí, ktorí ešte pred pár desiatkami rokov patrili medzi ludožrútov a cudzinci sa ich ostrovu zďaleka vyhýbali.

Hodina zemepisu tak trochu inak

Po tropickej noci v tradičnej slamenno-bambusovej chalúpke nazývanej aj „Bure“, rozlúčke s dedičanmi a Salmonom, naše putovanie pokračovalo k severnej časti ostrova. Cestou sme navštívili aj miestnu školu, kde práve prebiehala hodina náuky o svete. Nuž som teda využil možnosť a snažil som sa prekvapeným čiernym tváričkám vysvetliť odkiaľ prichádzam a ako ďaleko je vzdialené Slovensko od ich pacifického domova (približne 18 000 km). Úplne najviac malých drobcov zaujala moja zmienka o bielom daždi, ktorý sa volá sneh. Určite si také niečo nevedia celkom dobre predstaviť, keďže počas najchladnejších dní u nich teplota zriedkakedy klesne pod 18-20 stupňov Celzia. Napriek úžasnej atmosfére v škole sme s Devitom museli pokračovať ďalej a po pár hodinách sme sa dostali opäť k oceánu, kde mi predstavil mestečko Ba. Už pri vstupe do mesta si nemôžete nevšimnúť obrovskú futbalovú loptu v strede kruhového objazdu. Ide o jediné mesto na ostrove Fidži, ktoré obývajú výhradne prisťahovalci z Indie, ktorí si so sebou namiesto populárneho rugby, priniesli a uchovali práve klasic-

• Súčasťou výučby na Fidži je aj udržiavanie tradícií na hodine tanca

ký futbal. V meste nenájdete jediného pôvodného Fidžana. Žijú tu len Indovia, ktorí ako jedni z prvých a najpočetnejších prisťahovalcov na tento ostrov, tvoria takmer polovicu fidžanskej populácie. Na ceste z mestečka Ba mi Devito ešte s hrdosťou ukázal prírodný horúci bahenný kúpeľ, v ktorom si človek skutočne dobre oddýchol po niekoľkodňovom výlete po ostrove. Dostali sme sa späť do mesta Nadi – aj keď tu som sa s Devitom rozlúčil, neznamenal to rozlúčenie sa aj s ostrovom Fidži. Veď ako by to bolo dostať sa až sem a nevidieť spomínané ďalšie odlahlé ostrovy Pacifiku.

Po stopách Robinsona Crusoe a hrdinov z Modrej lagúny

Moja cesta pokračovala už na druhý deň ráno na jedno z najkrajších súostroví Tichého oceánu – skupinu ostrovov nazývaných Yasawas. Po štvorhodinovej plavbe loďou z dedinky Lautoka som sa dostal do skutočného raja na Zemi. Ostrov Lai Lai, ktorý sa na krátko pred časom stal aj domovom filmového Robinsona Crusoe, či predstaviteľov filmu Modrá lagúna, bol na niekoľko dní aj mojím príbytkom. Ide o takmer opustený ostrov, ktorý po jeho obhode obídete ani nie za 20 minút. Môj predchádzajúci výlet s Devitom bol veľmi zaujímavý, ale ostrov Lai Lai rozprestie-

• Klasická fidžanská Bure

rajúci sa pod žiarivo modrou oblohou, so slamenými chalúpkami na pláži pre občasných návštevníkov a kokosovými palmami nahnutými nad hladinu krištáľovo čistej lagúny plnej rýb, to bolo niečo čo som skutočne neočakával. V ten deň sa na ostrov inou loďou „zatúlali“ aj dvaja Francúzi a jeden Angličan, takže nakoniec som predsa len mal spoločnosť a necítil som sa ako Robinson. Snorklovanie (potápanie len s dýchacou trubičkou v otvorenom oceáne), nekonečná zábava, márne pokusy chytiť čo i len malú rybu a následná nútená, ale veľmi chutná kokosovo-banánovo-papájová diéta boli vynikajúce a vôbec sa nám z ostrova ani po troch dňoch nechcelo späť bližšie k civilizácii.

Po desiatich dňoch strávených na ostrove Fidži mi hlavou vírili rôzne myšlienky. Priznám sa, že aj dlho po návrate do môjho dočasného austrálskeho domova, som bol myšlienkami stále ďaleko v Pacifiku. „Fiji Time“ je nákazlivá filozofia, ktorú žijú všetci na tomto ostrove. Kvôli jej pozitívnemu postojú k životu si ju rýchlo osvoja aj turisti a ani ja som nebol výnimkou. V Bratiske to znamená – život bez problémov, bez stresu, bez naháňania, plný zábavy, radosti z každého prežitého dňa a hlavne bez nutnosti sledovať plynúci čas (na Fidži si skutočne nikto nerobí problém s časom a keď si dohodnete s niekým stretnutie, ani dvojhodinové oneskorenie nič neznamená – veď sme na Fidži).

V tejto časti sveta, kde má príroda a tradície stále prednosť pred komerciou a hmotným bohatstvom je skutočne ľahké si osvojiť túto chytľavú filozofiu. Ale nech je už rozprávka akákoľvek pekná, každá má svoj koniec. Rovnako ako aj moja cesta na vzdialený ostrov priateľských ludožrútov - Fidži.

Text i foto: Mgr. Michal Staroň

Najprv treba cvičiť zmysly, potom pamäť, potom porozumenie a napokon úsudok, aby naše vedenie bolo pevné.

J. A. Komenský

Trojtriedna škola mala osem ročníkov

Žiaci ev. a. v. ľud. školy v Závažnej Porube, šk. rok 1930/31

NARODENÍ: 1919-1924

Koloman Bobák, riaditeľ školy, Marta Bobáková, jeho sestra

Zhora zľava:

1. rad: Miloš Lešťan 4. r., Mária Piatková 1. r., Božena Hladká, 2. r., Mária Lešťanová 3. r., Mária Jurečková 3. r., Emília Kováčová 3. r., Emília Uhelová 2. r., Mária Agnetová 1. r., Vlado Lešťan 2. r.

2. rad: Mária Valentová 5. r., Emília Jurečková 5. r., Ema Valentová 2. r., Mária Kováčová 3. r., Emília Iľanovská (Cupr.) 3. r., Emília Iľanovská 2. r., Božena Mišová 3. r., Mária Beťková 3. r., Emília Šiarniková 3. r., Zuzana

Jurečková 1. r., Emília Ševčíková 5. r., Zuzana Kráľová 6. r.

3. rad: Matej Šiarnik 5. r., Zuzana Valentová 1. r., Zuzana Brosková 1. r., Emília Mišová 1. r., Marta Bobáková, Koloman Bobák riad. šk., Želmíra Iľanovská (Cupr.) 1. r., Štefánia Gálková 1. r., Emília Tekelová 1. r., Zuzana Kováčová 2. r., Želmíra Kováčová 1. r.

4. rad: Michal Duda 4. r., Vladimír Šúlek 4. r., Miloš Niňaj 2. r., Emília Iľanovská (Pivn.) 1. r., Anna Dudová 1. r., Matej Iľanovský 3. r., Ján Agnet 4. r., Ján Agnet (Štrb.) 3. r., Michal Valent 4. r., Peter Beťko 5. r.

5. rad: Ján Kováč 6. r., Peter Kulhavý 1. r., Rudolf Mikuláš 2. r., Miloš Medľa 1. r., Michal Broska 1. r., Matej Krajčí 2. r., Vladimír Niňaj 3. r., Matej Niňaj (Pečo.) 3. r., Matej Staroň 5. r.

Učili nás vnímať domovinu

1. trieda: 1.-2. ročník učila pani učiteľka Alžbeta Jašková. Učebňu mala vo vlastnom byte.

2. trieda: 3.-4. ročník učil pán učiteľ Ján Vaško. Učebňa sa nachádzala na poschodí.

3. trieda: 5.-8. ročník učil pán učiteľ Koloman Bobák, riaditeľ školy. Učebňa bola na prízemí.

Učilo sa doobeda aj poobede. Na obed sa deti chodievali najesť domov. Štvrtok bol voľný deň – tzv. feriálny, neučilo sa. Teraz sa dozvedám, že podľa návrhu štátneho pedagogického ústavu sa časť učiva presúva na regióny. Deti sa majú viac naučiť o dejinách a zemepise svojho najbližšieho okolia. Ale to nie je nič nového pod slnkom. To sme sa my učili už dávno, keď som chodila do školy v Porube. V piatom ročníku sme mali vlastivednú písanku, kde sme písali odpovede na otázky: kedy a ako vznikla naša obec a ako sa volajú hory okolo nej.

Dobre pamätám na príhodu z detstva. Na Brezinkách sme hrali seno spolu s mladšou sestrou. Mala som desať rokov. Okolo nás kráčali českí turisti smerom do Liptovského Jána. Opýtali sa nás: „A či viete, ako sa volajú tie vrchy, ktoré vidíme? Na otázku som smeľo odpovedala: Choč, Baranec, Kriváň...“ veď sa o tom učíme v škole.“ Pokývali hlavami a poznamenali: Aké je to dievča múdre.

Pán učiteľ Vaško bol rodák zo Šariša. Neučil nás len písať, čítať a počítať, ale učil nás poznávať krásy miesta, kde sme sa narodili a vyrastali. Nielenže nás naučil mnoho ľudových pesničiek, ale prebudil v nás hrdosť na domáce tradície. Naučil nás vnímať aj krásu okolitej prírody. V porubskej škole som si osvojila základy všetkého, k čomu som neskôr ako učiteľka viedla svojich žiakov. Pieseň a a rodný kraj ma sprevádzali životom. Regionálna výchova a hrdosť na ľudové tradície predstavovali základ mojej pedagogickej práce. Moji žiaci mi to s radosťou pripomínajú na stretnutiach päťdesiatročných. A mňa to teší.

Promovaný pedagóg

Zuzana Páricková, rod. Jurečková.

Sadiť na to isté miesto? Nie!

Zviditeľníť dôležitosť zemiakov vo výžive ľudí sa rozhodla vláda Peru. Organizácii spojených národov navrhla rok 2008 vyhlásiť za Rok zemiaka. Oblúbenosť zemiakov rastie hlavne v tzv. treťom svete, kde sú dôležitou plodinou v potravinovom reťazci. Svojou produkciou a výživnou hodnotou sú v poradí pred akoukoľvek obilninou, pretože z menšej výmery vyprodukujú viac potravy s väčšou výživnou hodnotou. V súčasnosti sa v Európe pestuje asi 2000 odrôd, na Slovensku 119.

Zdravá sadba a vhodné stanovište

Každá plodina má svoju špecifickú technológiu výroby. Pri pestovaní zemiakov je veľmi dôležitý výber zemiakového sadiva, hlavne jeho obmena. Nie je vhodné odkladať si „svoje“ zemiaky zo záhrady, pretože práve tieto odložené môžu byť zdrojom chorôb a tým nízkej úrody.

Ďalšou dôležitou podmienkou je výber vhodného stanovišťa. To znamená nesadiť zemiaky vždy na to isté miesto v záhrade alebo na záhumienke. Pre zemiaky je v základnom oševnom postupe

vhodnou predplodinou jarný jačmeň, ďatelina, lucerna, ďatelinotrávy, jednoročné miešanky, zelenina (strukoviny, mrkva, šalát, špenát, kapustoviny). Zemiaky zásadne sadiť do vlhkej teplej pôdy (aspoň 8°C), nie do mokrej a studenej. Preto je vhodnejšie počkať so sadením a neriadiť sa kalendárom, ale prírodou. Zemiak doženie v priaznivých podmienkach oneskorenú výsadbu svojím rýchlym rastom. Maštalný hnoj je najlepšie zaoarať pod predplodinu, pred výsadbou zapracovať priemyselné hnojivo.

Ako pestovať zemiaky

Sadiť do roviny približne do hĺbky 5 cm. Zemiaky sa v pôde prehrejú, začnú rýchlo klíčiť (buriny tiež). Keď sú vysoké

asi 15 cm, prvýkrát ich obhrnieme, čím tiež mechanicky zničime väčšinu burín. Prvý postrek proti plesni zemiakovej robíme preventívne, keď sú zemiaky asi 20 až 25 cm vysoké, ďalšie podľa priebehu počasia. V záhradách v lete obhrnieme zemiaky druhýkrát a zberáme pásavku zemiakov.

Vo veľkovýrobných podmienkach je pestovanie zemiakov veľmi podobné, všetky práce vykonávame na veľkých plochách mechanizačnými prostriedkami určenými na pestovanie zemiakov.

Kedy zberať úrodu

V záhradách zberáme zemiaky až po dosiahnutí tzv. plnej zrelosti. Vtedy zemiaková vňať zožltne, neskôr uschne. Je dobré ju z povrchu odstrániť, čím zamedzíme vstupu rôznych zárodkov chorôb do pôdy a hlŕz.

Ak k nám bude príroda priaznivo naklonená a budeme dodržiavať tieto základné zásady pestovania, môžeme v bohatej úrode zemiakov nájsť aj také rekordné jedince, ako sa objavili v minulom roku v Špišskej Belej. Jeden „zemiačisko“ vážil 1,517 kg! To vám úprimne želim!

Ing. Alica Zárubová, agronóm,
PD Liptovský Mikuláš

Prešlo už štyridsať rokov od otvorenia chaty Opalisko

Chata Opalisko sa nachádza na úpätí Nízkyh Tatier v oblasti Liptova, na území obce Závažná Poruba. Presný názov miesta, kde je chata postavená znie: Žiarce.

Činnosť TJ sledovalo obecné zastupiteľstvo

Je to zaujímavá história, ktorá prišla pre športovcov, ale aj občanov Závažnej Poruby potešenie, radosť, možnosti relaxu a oddychu v okolí tejto chaty. Ako vlastne vznikla chata Opalisko? Myslím si, že je potrebné uviesť všetky okolnosti, ktoré sa udiali v tom čase. Vždy je pravda takáto: najprv vzniká návrh, respektíve zmienka o niečom a potom na takýchto úvahách sa niečo deje. Ale tu musia byť ľudia! Ľudia, ktorí sa zapájajú do verejných funkcií, či už v športe, alebo iných oblastiach. Takto to prekvitá aj v našej obci, čo potvrdzujú výsledky predchádzajúcich rokov, ako i dnešných a dúfame, že aj budúcich. Vznikajú aj krízové roky, kedy z rôznych dôvodov naštrbia chod v spolkoch a iných odvetviach. Toto sa stalo v športovom smere v obci v rokoch 1962-3. V tých rokoch všetky odvetvia športu patrili do jedného celku Telovýchovnej jednoty na čele s predsedom. Činnosť TJ bola sledovaná obecným zastupiteľstvom. Zastupiteľstvo zistilo, že predseda TJ nepracuje, voľby nespravil, výbor TJ bol rozpadnutý. Tento nepríjemný prípad zobralo do rúk predstavenstvo obce na čele s tajomníkom MNV Petrom Piatkom. Riešenie tajomníka MNV Piatku bolo nasledovné. Bolo to v jednu nedeľu odpolednia, keď na túto vážnu vec mal viac času. Predvolal do kancelárie MNV bývalých funkcionárov v športe, Ruda Galku, ktorý predtým robil predsedu futbalu od jesene roku 1955 do konca roku 1961, ďalej pracovníka v rámci okresu v telovýchove Jána Lešťana a športového funkcionára Galku Ľudovíta. Na tomto jednaní sa dohodlo a rozhodlo, že rozpadnutý výbor TJ nahradia predvolaní občania v nasledovných funkciách. Ján Lešťan – predseda, Rudo Galko – tajomník, Ľudo Galko – člen výboru. Pod týmto vedením začal výbor TJ pracovať. Pohovorom doplnil

šesť členov do výboru. O rok boli normálne voľby. Kancelária TJ sa nachádzala nad bývalou obecnou pracovňou. Práce bolo dosť. V tom období sa robil výrub stromov pre plánované zjazdovky, stavala sa údolná stanica pre výťah, ktorý z neznámych príčin odviezli zo Závažnej Poruby do Špindlerovho mlýna v Čechách. No stal sa zázrak. Po dlhých sporoch bol privezený náhradný výťah. Práce bolo neúrekom aj na futbalovom štadióne, kde sa dokončievali vonkajšie úpravy.

Komu patril barák na Ružomberčku?

Okrem rôznych prác v rámci telovýchovnej jednoty, boli aj chvíle oddychu, kde sa stretávali kamaráti a určité skupiny, či už v súkromí, alebo v hostinci pri pive a debatovalo sa o živote, práci, plánoch do budúcnosti a preberali sa rôzne nápady. Kamarátska skupina Milo Jambrich (nebohý), Ján Lešťan a Rudo Galko sedávala spolu po večeroch pri pivečku pri jednom stole. Takýchto skupiniek v hostinci bolo dosť, jedni odišli, druhí prišli. V tom období ešte televízia nebola. Boli to roky 1963-4. V skupinkách sa debatovalo o rôznych veciach, či športe, zábach, o práci, ale aj o prírodných majá-

• Ján Lešťan (1926), predseda TJ v šesťdesiatych rokoch. Zaslúžil sa o výstavbu chaty Opalisko na Žiarci.

čí je to barák? Takto sme to rozprávali v debatách pri pívku. Ale nepáčilo sa nám, že je to hodne ďaleko od dediny. No na svet prišla myšlienka, že ten barák sa dá rozobrať a môžeme z neho niečo postaviť na Žiarci. Toto miesto je bližšie k dedine. V tomto smere sa tieto veci predložili na posúdenie telovýchovnej jednoty, ktorá sa dohodla a rozhodla, že môžeme na Žiarci postaviť malú drevenú chatku, ktorá bude slúžiť športovcom a občanom Závažnej Poruby. Ako ďalej pokračovať, ako získať spomínaný drevený barák? Kto je jeho majiteľ a či máme na to finančné prostriedky? Či to bude majiteľ chcieť predat?

Drevo nahradil pevný materiál

Prišiel rok 1964. V tomto smere nám vyšiel v ústrety úradujúci tajomník MNV Peter Piatka, ktorý skúmal a zisťoval majiteľa baráku, pretože túto výstavbu povolila bývalá Žilinská správa. Trvalo to asi pol roka, keď sa konečne zistil majiteľ tohto dreveného objektu. Bola to nejaká dopravná firma z Prahy. Firme bolo vysvetlené, najskôr telefonicky z MNV, že už neboli tu tri roky, barák chátra a treba s tým niečo robiť. Ponúklo sa odkúpenie, s čím Praha súhlasila. Na základe tejto dohody pricestoval zástupca firmy z Prahy do našej obce. Spravila sa predajná zmluva na odpredaj baráku aj s vnútorným vybavením (sporák, jedálenská súprava) za symbolickú cenu 500.- Kčs.

• Chata Opalisko 1968

lesoch, tancovačkách... V týchto veciach mal bohaté skúsenosti Rudo Galko. Bol muzikant a v tom čase ešte hrával s kapelou z Liptovského Mikuláša a spomínal, ako hodne sa hrávalo v prírode a keď kapelu zasiahol dážď, nemala sa kde skrýť. Zmokli nielen muzikanti, ale aj hudobné nástroje. Takto to bolo aj v našej obci, vyše dediny na Žiarci, kde sa poriadali majálesy, športové zábavy, ktorých tam bývalo až - až. Keď pršalo, nebolo sa kde skrýť. Nebolo by zle niečo urobiť a vylepšiť tento stav. Impulz bol, aj bod vzniku, keď pri Suche na Ružomberčku je drevený barák, tam môžeme robiť majálesy a zábavy, keď do toho baráku už nechodí nikto, viac ako dva alebo tri roky. Ale,

• Chata Opalisko 1966

• Chata Opalisko 2008

Cena pre TJ veľmi prijateľná. A okrem ceny malý darček - 1 kg porubskej slani-ny, ktorú daroval Jano Lešťan. Takto domáca telovýchovná jednota získala túto drevenú budovu. Po tomto vysporiadaní nastal rýchly pohyb. Uskutočniť výstavbu na Žiarci a to z dreveného baráku. Tak rozhodol výbor telovýchovnej jednoty. Následne požiadal funkcionára TJ, hospodára a stavebníka Vladimíra Niňaja, aby vypracoval podklady pre povolenie výstavby a všetko ostatné, čo s tým súvisí, ako i viesť a riadiť celú výstavbu.

Práce začali – prijazdová cesta, zvalenie baráku, rozobratie, prevoz, úprava terénu pre stavbu, návoz materiálu, štrk, kameň a všetko potrebné k výstavbe. Práce dobre pokračovali, lebo bolo hodne nadšencov, dobrovoľných pracovníkov, pracujúcich bez odmien.

Radost nastala z každej vykonanej práce. Pracovalo sa už na výkope základov a ich budovaní do príslušnej výšky. Drevený barák, bol uložený pri mieste stavby, no mnoho dielov bolo poškodených a niektoré aj nahnité. Na výbore telovýchovnej jednoty navrhol vtedajší tajomník telovýchovnej jednoty Rudo Galko zmeniť výstavbu z dreveného baráku na stavbu z pevného materiálu, kvadry, tehly. Niektorých funkcionárov tento návrh aj rozčúľil a boli silno proti.

Rok 1965. Tajomník Rudo Galko sa nevzdal, mal skúsenosti s výstavbou, v tom čase mal už postavený rodinný dom, kde už býval. Zorganizoval mimoriadne posedenie s členmi výboru, u ktorých cítil, že sú za návrh zmeny výstavby, ale verejne sa nechceli vyjadriť. Toto posedenie funkcionárov sa odohralo v kuchyni rodinného domu Ruda Galku,

pri kávičke a pohostení jeho manželky. Prítomní boli: Staroň Matej, Štetka Jozef, Galko Rudo, Lešťan Jano. Pri debate, ktorá trvala dosť dlho a po dôkladnom uvážení sa rozhodlo, že v pondelok večer, vtedy bývali schôdze výboru telovýchovnej jednoty, budeme hlasovať za výstavbu chaty z pevného materiálu – kvadra a tehla. Tak sa na schôdzi výboru telovýchovnej jednoty aj stalo i keď niektorí mali pripomienku, že základy sú postavené na drevenú stavbu. Väčšina rozhodla a chata sa začala stavať z pevného materiálu. Mnoho občanov, fanúšikov, športovcov boli nadmieru spokojní so zmenou výstavby. Financie boli a budú rozhodovať o tom, ako ďalej. Aj pri výstavbe zo začiatku boli problémy. Ale aj niečo zlé je na niečo dobré.

Návrhy: Poludnica? Žiarec? Opalisko!

Na zjazdovke Opalisko urobil turistický spolok Jasná výkop kanálu a polo-ženie telefónneho káblu. No prišlo k nezhodám s vyúčtovaním. Jednalo sa o dosť vysokú sumu. V tom čase prišla nová technika, kábel nebol potrebný. Telefón bez kábla. Túto nezhodu v ekonomickom vyúčtovaní, možnosti ďalšej spolupráce a odsúhlasenie sa riešili v Lipt. Mikuláši, za účasti predsedu Jána Lešťana a Ruda Galku, tajomníka TJ Závažnej Poruby

• Výstavba vleku VL 1000 na Opalisko, 1965

a za Jasnú bývalý predseda MSNV v Lipt. Mikuláši Jaroslav Žuffa. Týmto riešením vznikol veľmi výhodný kontakt s vyšším územným celkom, ktorý pre našu telovýchovnú jednotu sa prejavil veľmi pozitívne. Potrebné financie na výstavbu chaty nám poskytla Krajská telovýchovná správa so sídlom v Banskej Bystrici na základe našej žiadosti s doporučením pána Lutonského, pracovníka v turistike v oblasti Liptovského Mikuláša. Na uzavretie zmluvy a poskytnutie finančnej čiastky, že peniaze použijeme len na turistické účely, sme do Banskej Bystrice vycestovali na dohodnutý termín: Galko Rudo, Niňaj Vlado, Lešťan Jano. Pri prejednanom objasnení turistického areálu nám hlavný ekonóm vyčlenil finančnú čiastku 40 000.- Kčs na výstavbu turistickú chatu, čo na to obdobie bola veľká suma. Z Banskej Bystrice sme odchádzali veľmi spokojní, lebo aj auto Tatra 57 Galku Ruda išlo lepšie domov cez Čertovicu, ako ráno do Banskej Bystrice, keď sme prechádzali cez Donovaly. Šmýkala spojka.

Prišiel rok 1967. Takto sme funkcionári, pracovali, brigádničili a výsledky sa dostavili, Chatu sme postavili a bolo jej treba určiť pomenovanie, ako ju budeme volať. Návrhov bolo viacej, jeden z nich bol názov Poludnica, či Žiarec. Od Poludnice sa upustilo, lebo v Liptovskom Jáne dali toto meno hotelu. Odsúhlasil sa názov Žiarec, ktorý bol označený na chate. Ani tento názov dlho nevydržal, z dôvodu omylov so Žiarskou chatou. Nastalo premenovanie na meno Opalisko, ktoré sa osvedčilo. Chata slúžila športovcom, občanom, školským družinám, iným záujemcom, stávala sa známou po celom Slovensku. Žiadalo sa chatu zväčšiť a zmodernizovať. To sa aj stalo. Prístavbou, ktorá vyriešila situáciu ku žiadanej náročnosti ubytovania. Tu už pracovali ďalší funkcionári, ktorí iste majú taktiež radosť z toho, čo vytvorili a aj dnešní, ktorí tvoria, modernizujú, tvoria nové objekty v rámci športu v obci Závažná Poruba.

Rudolf Galko

Fakty zo stavebného denníka

• **Vladimír Niňaj** (1924), predseda stavebnej komisie TJ. Vedúca osobnosť výstavby chaty Opalisko, LV – 1000 a ďalších športových zariadení v Záv. Porube.

V roku 1964 sa začalo s výstavbou turistickú chatu na Žiarci. Namiesto pôvodného zámeru vybudovať drevenú stavbu prenesenú z Ružomberčeka sa podarilo vybudovať murovanú chatku s ubytovacou kapacitou 36 lôžok a 30 stoličkami v jedálni. Keďže zároveň sa dostaval aj lyžiarsky vlek typu VL – 1000, o rodiace sa zimné stredisko Opalisko začal byť väčší záujem. K plánovanej prístavbe kuchyne a skladov naprojektoval Miloš Niňaj aj ubytovaciu kapacitu. Druhá etapa výstavby chaty zvýšila ubytovaciu aj stravovaciu kapacitu. Celý komplex bol odovzdaný do užívania v decembri roku 1968. Na výstavbe sa najviac podieľali: Ján Lešťan, vtedajší predseda TJ, Vladimír Niňaj, Ján Jambrich, Matej Staroň, Ľudovít Kováč a mnoho ďalších členov a priaznivcov telovýchovnej jednoty. Na výstavbe chaty sa odpracovalo viac ako 8 500 brigádnických hodín.

Prvá etapa sa uskutočnila v akcii „Z“ a bola ukončená v roku 1966. Druhá etapa bola investičnou akciou Telovýchovnej jednoty. Prostriedkami na výstavbu prispel Vládny výbor cestovného ruchu. V roku 1994 sa vybudovalo elektrické vykurovanie v hodnote 96 000 Sk. Ďalšia modernizácia sa uskutočnila v roku 1998 v celkovej hodnote 980 000 Sk. Modernizáciu zabezpečovali Ing. Pavel Beľko a Ján Mlynček.

In: Závažná Poruba – história obce, 2002, s.180

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Jarné prázdniny

V pondelok 18. 2. sa nám začali jarné prázdniny. Prvý deň prázdnin som preležala v posteli. Bola som chorá. Ďalšie dva dni som išla so starkou do práce. V meste som si kúpila tričko a náušnice. Ďalší deň som išla k otcovi do práce a písala som na elektrickom písacom stroji. Posledný deň prázdnin prišla ku mne sesternica. Výborne sme sa bavili. Škoda, že musela večer odísť. Prázdniny sa pominuli ako voda a skončili 22. februára. A ak by som mala zhodnotiť prázdniny, boli celkom dobré.

Ivana Jačalová, 3. ročník

Cez jarné prázdniny som bol u starých rodičov v Porube. Hral som sa s kamarátom. Boli sme aj na ihrisku zahrať si futbal, keď bolo pekné počasie. Koncom týždňa prišla moja malá sesternica Nina z Bratislavy. Hrali sme sa spolu. Prázdniny mi veľmi rýchlo ubehli, opäť nás čaká škola.

Martin Molnár, 3. ročník

Cez prázdniny som sa išla s mamou a bratom Jakubom sánkovať. Cestou na kopec sme videli, ako spod snehu vykúkajú prvé snežienky. Keď sme prišli na kopec, nebolo tam veľa snehu. Najprv sme sa spúšťali všetci traja. Potom sme to chceli vyskúšať sami s Jakubom. Vytiahli sme sánky hore na kopec a spustili sme sa. V polovici kopca sa nám sánky trocha otočili a my sme zišli z cesty ku stromom, kde sme sa prevrátili. Najskôr sme sa zľakli, ale potom sme sa smiali. Sánky spadli na nás a udušili ma do hlavy. Na druhý deň už pršalo, tak sme sa nemohli ísť sánkovať.

Sára Kozáková, 3. ročník

Na lyžovačku sme išli v sobotu po polročných prázdninách. Vybrali sme sa do Jasnej. Bol som tam s maminou, ocinom a so starkým. Sneh bol veľmi tvrdý, tak som išiel veľmi rýchlo. Jeden malý lyžiar mi zavádzal v ceste a tak som skoro spadol. Páčilo sa mi, ako sme sa viezli na lanovke. Lyžovačka sa skončila dobre, nič sa mi nestalo a spokojní sme sa všetci vrátili domov.

Borisko Dvorský, 2. ročník

Jarné prázdniny som začala lyžiarskymi pretekmi na Donovaloch a na Šachtických. Potom som si oddýchla u starkej v Liskovej. Veľa sme trénovali a potom sme mali preteky v Žiari. Na pretekoch sa mi páčilo. V piatok sme mali znova tréning. Po tréningu sme sa išli kúpať na plavárňu. V sobotu sme premokli ako myši. Každý deň som sa hrala so svojou sestričkou Zuzkou. Posledný deň prázdnin sme mali preteky na Malinom Brde. Obed sme strávili celá rodina u starkej.

Michalka Macková, 2. ročník

Moje jarné prázdniny sa mi veľmi páčili. Jeden deň z prázdnin som strávil so

starkou v meste. Boli sme v cukrárni na koláčoch. V stredu a vo štvrtok som bol pomáhať mamine v robote. Práca sa mi veľmi páčila a mamina bola so mnou spokojná. Každý večer sme chodili na večerné lyžovanie. Lyžovanie mám veľmi rád.

Borisko Dvorský, 2. ročník

Cez jarné prázdniny sme sa boli so sestrou lyžovať. Boli sme na malom vleku, aj na veľkej sedačke. Ratrakom upravili zjazdovku. Dobré sa lyžovalo po starej zjazdovke, aj po Galičke. Na obed sme sa išli najesť a keď sme sa vrátili, zapli gombičku a dali do pohybu vlek. Lyžovali sme sa do štvrtej hodiny. Potom sme išli ku starkému do Bobrovca. Tam sme sa hrali s Tomášom a s Luciou. Po troch dňoch sme sa vrátili domov. V nedeľu sme boli v Aqua Parku plávať a spúšťali sme sa na tobogánoch. Veľmi sa mi tam páčilo.

Lukáško Piatka, 2. ročník

Jarné prázdniny ubehli veľmi rýchlo. Skoro celý týždeň som sa bol po obede bobovať. Hral som sa hry na motorky, formule, preteky. Tiež som si zopakoval matematiku, čítanie a písal som diktáty. Občas sme sa prejsť s maminou pri vleku v Závažnej Porube, kde boli aj masky na lyžiach.

Paťko Hlušák, 2. ročník

V prvý deň prázdnin sme boli pozrieť sestru Veroniku na bežeckých pretekoch na Štrbskom Plese. Fúkal silný vietor, tak sme sa hrali na čaji v hoteli. Ostali sme prázdninovať u starých rodičov v Hybiach. Samko a ja sme postavili zo snehu bunker. Vydržal nám až do piatku. Vtedy prišiel oco na aute po nás a odviezol nás domov.

Timko Beťko, 2. ročník

Ako sme karnevalovali

Karneval bol 2.2.2008 o 14,30 hodine. Na karneval sme išli pešo. Potom som sa prezliekol za piráta. Diskdžokej bol Balco. Našiel som si kamarátov a bola tam aj moja sesternica Aďa, ktorá bola víla. Tancovali sme a naháňali sa. Súťažili sme s maminou, tetou Stankou a so starkou. Stratil som náušnicu. Potom prišiel ocko, zobral nás domov, lebo išiel do roboty. Karneval sa mi páčil až na stratenú náušnicu. Možno na budúci rok sa mi nebude až tak zle dariť. Už sa teším na ďalší karneval.

Marek Macek, 3. ročník

Už prvý deň pred polročnými prázdninami sme išli ku maminej kamarátke robiť čarodejnicky klobúk. V prvý prázdninový deň som mala už celú masku: klobúk, plášť, parochňu a sukňu. Je 2.február 14 hod. 30 min. a sme v kultúrnom dome. Obliekala som sa. Videla som tam aj veľa masiek, ako princezny, pirátov a iné.

Deň učiteľov

Pripomeňme si myšlienky Jana Amosa Komenského – učiteľa národov

Narodil sa 28. marca 1592. Jeho pedagogická filozofia je stále aktuálna.

Všetko nech plynie pokojne, vylúčme každú násilnosť.

Začiatkom i koncom našej didaktiky nech je: Hľadať a nachádzať spôsob, podľa ktorého by učitelia menej učili, ale žiaci sa viac naučili, aby bolo v školách menej zhonu, nechuti a márnej práce, no viac voľného času, potešenia a zaručeného úspechu.

Vstúpili sme do sály a začali sme tančovať. Bolo tam jedno kolo za druhým a medzi nimi prestávky. A aj zaujímavé súťaže. Potom didžej pustil poslednú pesničku a išli sme domov. Náš spoločný karneval bol super.

Martina Orvošová, 3. ročník

Tento karneval sa uskutočnil v sobotu 2.2. o 14.30 hodine. Niekoľko dní predtým som si bola v požičovni vybrať masku. Bola som kňažná. Keď som prišla na karneval preobliekla som sa a išla som tancovať. Na začiatku sme robili vláčik. Neskôr sme tancovali ako sme chceli. Hudba bola výborná. Cez prestávky sme sa boli občerstviť. Občerstvenie nám priniesli rodičia, každý niečo iné. S mojimi kamarátkami Miškou a Natálkou sme sa výborne bavili. Keď sa karneval skončil odchádzala som plná zážitkov.

Ivana Jačalová, 3. ročník

V sobotu 2. februára cez polročné prázdniny bol v Závažnej Porube v kultúrnom dome karneval. Stretli sa tam v maskách deti z materskej a základnej školy. Páčilo sa mi, ako boli vyzdobené miestnosti. Boli to vystrihované ozdoby z krepového papiera v tvare hviezd.

Timko Beťko, 2. ročník

V jednu prázdninovú sobotu bol karneval. Karneval bol v Závažnej Porube v kultúrnom dome. Bolo tam veľa masiek: princezné, hviezdčky, rytieri, včielky, lienky, medvede, piráti, mafáni, Zorro, slávni športovci. Masky tancovali a zabávali sa. Najviac sa mi páčili hry a súťaže – prekladanie papúč, prenášanie kelimkov. Mamičky nám pripravili chutné občerstvenie – čaj, koláče džús a rôzne pečivo. Keď sa karneval končil, ujo nám pustil poslednú pesničku a tá pesnička sa volala Jede, jede mašinka.

Michalka Macková, 2. ročník

Prirodzený talent treba podchytiť

Dnes hovoríme s vedúcou hudobno – tanečného krúžku ZŠ v Závažnej Porube, učiteľkou Mgr. Monikou Štrkolcovou.

Začnime krátkou otázkou: aké miesto patrí folklóru medzi mladými ľuďmi?

Podľa môjho názoru záujem o folklór skôr klesá. Venujú sa mu najmä deti a mladí, ktorých vedú k tomu rodičia. Najväčší záujem je v tých oblastiach, kde folklór doposiaľ žije.

Dalo by sa uvažovať nad tým, že pohyb, rytmus a pieseň majú deti v krvi. Prirodzený talent treba ale podchytiť. Akým spôsobom vyberáte deti do hudobno – tanečného krúžku?

Do krúžku má možnosť prihlásiť sa každý. Keďže sme malá škôlička, berieme všetko, čo má chuť tancovať a spievať.

Začiatky sú vždy dôležité. Aké boli tie vaše – porubské?

Vzhľadom na to, že naša škola každoročne pripravuje aspoň dva programy do roka, vznikla potreba založiť hudobno – tanečný krúžok. A prečo práve folklór? V jedenástich rokoch som začala navštevovať DFS Trávníček v Bratislave a už som pri tom zostala. Po príchode na Liptov som účinkovala vo FS Váh a popri tom som začala viesť aj hudobno – tanečný krúžok. Pri vytváraní tancov spolupracujem s pani Ľudmilou Štrkolcovou, dlhoročnou vedúcou DFS Ďumbier.

Budme trochu konkrétnejší. Ako dlho funguje tento krúžok, koľko má členov, ako často cvičíte, v čom spočíva najväčší problém?

Pred mojím príchodom do Závažnej Poruby na škole fungoval spevácky krúžok. Od roku 1992, keď som prišla pracovať do Závažnej Poruby sa spev spojil s tancom. Počet členov sa každý rok mení, ale v priemere je to 15 – 20 detí. Cvičíme približne 1 – krát do týždňa, pred vystúpením aj častejšie.

Problémy sú na to, aby sa riešili. Hovoríme však skôr o úspechoch, objavených talentoch... Nemyslíte si, že pracujete nadarmo?

Úspechom je každé naše verejné vystúpenie v obci a radosť detí, že sa môžu ukázať rodičom a starým rodičom. Talenty sa nájdu vždy, v každom roku. Tie sa neskôr uplatnia aj ďalej v základnej umeleckej škole, detskom folklórnom súbore Ďumbier, ktorý pracuje pri Centre voľného času v Liptovskom Mikuláši. Spomeniem

• Už sme si zvykli, že mladí folklóristi z tanečno – speváckeho krúžku sa každým rokom predstavujú aj pri sadení májov v Závažnej Porube

niekoľko mien: Marián Petráš, Jakub Petráš, Natália Petrášová, Erik Macko, Sára Kozáková, Dávid Leško, Eugen Vadovický, Ondrej Vadovický, Silvia Málíková, Tomáš Strych, Michal Štrkolec, ale i Mirka Šedová, Miška Šedová, Nikolka Kováčová, Vladka Goňová. Myslíte si, že pracujem nadarmo?

A ešte niečo. Čo ďalej, čo pripravujete, čím sa predstavíte?

Najbližšie sa určite predstavíme na vystúpení ku Dňu matiek v KD. Určite to bude nejaký tanček, v ktorom využijeme zvykoslovie detských hier a vystúpenie spestrí aj najlepší speváci zo speváckej súťaže „Zlatý Slávik“.

A na záver: Čo by ste odkázali všetkým, čo chcú a cítia potrebu spievať a tancovať tak, ako naši predkovia?

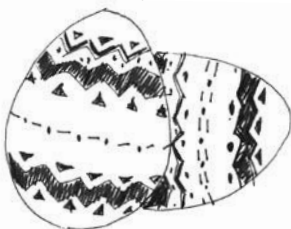
Kráša našej ľudovej piesne je známa nielen u nás, ale i v zahraničí, tak prečo ju nezachovať naveky.

Pani učiteľka, ďakujeme za rozhovor.

Otázky staval Dušan Migala, šéfredaktor

Guli, guli vajíčko
k Janíčkovi ľahúčko,
to vajíčko maľované
zo srdca je darované.

Príď slniečko, príď,
od nás neodíď!
Čím ty budeš vyššie,
bude nám jar bližšie.

Básne

Ľubomír Kováč

z pripravovanej zbierky STROM POZNANIA

Nad údelom

Zmieriť sa s údelom,
človečiu chce silu.
Nereptať, nehrešiť,
neprekliňať chvíľu.

Zvlášť tých, ktorých osud
poznal už teraz.
Ostatných čas časný,
čo nám je osudom
a nie iba neraz.

Zmieriť sa s údelom,
to chce srdca silu.
Mysle, kde nechýba,
viery ani byľu.

Na chlieb

Na poli sa zarába naň
aj v snežnej páľave.
Za bar pultom, nie vždy v reči,
čo by viedla k úľave.

V lese sa naň tiež zarába,
keď sa drevo rúbe.
Či sa sadia mladé stromky,
čo porastú ľúbe.

V baniach sa naň tiež zarába,
na chlieb ten dar Boží.
Aj keď pri ňom aj smrť vstáva,
svoje rady množí.

Na stavbách i iných plochách,
tiež je práce plác.
Nuž prajme si zaplatenej,
nech je stále viac.

Časobranie

A čas beží a čas beží,
neúprosný čas.
Ak sa človek cíti svieži,
neubúda z krás.

Ak na zemi unavený,
kráča si už k cieľu.
Časom je už umučený,
pravdu jeho celú.

Aj keď básnik v srdci túži,
aby k nemu nebol drží.
Neuberal z sveta krás,
až do konca majster čas.

Pri spomienke na otca
Bez lásky by absurdné,
zbytočné by bolo byť.
To, že láska nádej živí,
vo viere nás nechá žiť.

S láskou všetko veselšie je
a život má zmysel.
Časný život buduje,
večný život sľubuje,
uzdravuje myseľ.

Oči a pamäť sú rodičmi tohto svedectva

**Matej Bečko - posledný porubský furman:
„Robil som tvrdo, ale pri práci bolo veselo“**

Najprv nám treba pripomenúť, ako to bolo v Závažnej Porube pred sto rokmi: Čo dom, to murár, ba aj dvaja a v každom piatom dome konský záprah. Majitelia konských záprahov si hrdo hovorili „furmani“. Vysvetlenie významu slova je jednoduché: fúra je náklad a man znamená muž. Nemčina poznamenala nielen terminológiu remeselníkov, ale aj roľníkov.

Dejiny a technika však rokmi vysunuli „furmanov“ do histórie. Nastúpili motory, zvýšili sa prepravné kapacity i rýchlosti presunu. No svedectvo o živote skromného a pracovitého človeka, ktorého celoživotným osudom sa stal konský záprah zostalo medzi nami. Posledný žijúci porubský „furman“ si určite zaslúži, aby sme príbeh jeho života predstavili ako niečo krásne, čisté, opravdivé, no neľahké.

**Remeslo zavesil na klinec, zostal na
gazdovstve**

• Deväťdesiatnik Matej Bečko: „Porubské noviny čítam pravidelne. Najviac ma zaujíma športová rubrika a články o zvieratkách.“ foto – dm-

Matej Bečko sa narodil pred deväťdesiatimi rokmi. (1918). V rodine vyrastali štyri deti. Súrodenci sa už pominuli, zostal sám. „Do školy som chodil v Porube. Dobré pamätám, že ma učil pán učiteľ Bobák a pán učiteľ Vaško.

Porubská škola mi dala viac ako základ. Počítať som vždy vedel veľmi dobre. Z mojich vrstovníkov žijú ešte Matej Hladký, Peter Staroň, Ján Kulhavý. Vyučil som sa u firmy Šasinka a spol. za murára. Otec zomrel mladý, tak som nechal remeslo a zostal na gazdovstve. Na siedmich hektároch bolo treba robiť. Poorat', pozvážať, dreva navoziť...“ krátko predstavil svoju cestu životom. Po týchto slovách nám prišlo na myseľ, že prvé písmenko, ktorému sa naučil nebolo A, ale S

– skromnosť. Ďalej porozprával, že aj pole má svoju dušu, svoje posolstvo. Ibaže ten, kto na poli robí, musí sa na poli nájsť.

„No s koňmi sme nerobili len na poli. Pre robotnícke stavebné družstvo sme vozili štrky, cement, stavebný materiál... Najnáročnejšie boli „furmanky“ po škridlu do Sučian. Šesťdesiat kilometrov po hradskej tam, potom na doštiak naložiť deväťsto kusov, prenocovať a nasledovala cesta domov. Dole – hore, dva dni. Ešte náročnejšie a veľmi nebezpečné bolo doviesť drevo z Jánskej doliny. V noci nakrmiť, zapriať, o štvrtej vyraziť, stromy zrúbať, naložiť a dopraviť domov. Veru bolo sa treba zvrátať, ak sme chceli prísť domov za vidna!“ vysvetlil jedným dychom.

**Na Jána v Jáne primrzlo
a kone sa pozabíjali**

Z rozprávania sa dozvedáme, že v hore zažil aj neobyčajné chvíle, na ktoré sa nezabúda. „Stalo sa to o Jáne, v Jánskej, na Rovniach. Razom sa schladilo, primrzlo, kone podkuvané „naostro“ neboli, v strmine sa pošmykli a pozabíjali sa. Vtedy som bol rád, že som ostal nažive. Alebo po syr na Rakytovicu, či po seno z Bosých jám za Rakytovicu. Nahor ešte ako tak,

• Ťažným koňom sa treba venovať piatok – sviatok.
Foto: archív

ale nadol s rebriniakom a poriadnym nákladom. Bolo to riskantné nielen pre koníky, ale aj pre človeka.“ Robil tvrdo, ale spomenul, že pri práci na hôrnych lúkach bolo dobre a veselo.

Keď sa v Závažnej Porube založilo družstvo, tak aj s koníkmi vstúpil do II. typu a pracoval na Štepníku. Zásoboval hospodársky dvor. Na jar bolo potrebné „poorat' celú Porubu“, zaorat' „švábku...“ V jeseni úrodu povozit' z poľa. Stalom mu bol chotár a jedálny lístok určoval ten, komu sa oralo. Na obed sa domov nechodilo. Robilo sa od svitu do mrku. „Kone ma nikdy nesklamali. Mal som aj takého koňa, čo sám dokázal chodiť po brázde. Volal sa Šarga. Ani chlapcov, čo sa mi oblepili na voz som neodháňal, nech sa prevezú, veď kone som mal vždy mocné.“

Tento verný pomocník človeka si však vyžadoval dobrú opateru, stálu starostlivosť. Nakrmiť a napojiť, to je málo. Ťažným koňom sa treba venovať deň - noc, piatok - sviatok.

„Každú nedeľu, pred kostolom, som chodieval koňom vsypať, porozprávať sa s nimi, pozrieť, či je všetko v poriadku. Povinnosť bola prvoradá. Veru som nedovolil druhému starať sa o moje kone. Keď sa má niečo robiť, nech sa robí poriadne,“ zdôraznil.

**Vozil mladuchy i truhly
s nebožtíkom**

Konský záprah bol pred desiatkami rokov nenahraditeľný aj pri všetkých udalostiach, ktoré vybočili z bežného života. Futbalistov vozieval na zápasy po susedných dedinách a ak sa nešťastne zlomila noha, tak povoz poslúžil aj ako sanitka. Neraz odviezol aj porubskú muziku, či divadelníkov. Keď bolo treba prepraviť ťažký náklad ku lyžiarskemu vleku, alebo do kameňolomu, tak spriahli aj tri páry. Vyzdobené kone zas vozievali mladuche rúcho. Keď zo starej striekačky prerobil pohrebný voz Milo Valent, tak truhlu s nebožtíkom vozieval na cintorín. Pohrebnú službu vykonával viac ako desať

• „Furmani“ spriahli aj tri konské záprahy. Ťažký náklad dokázali dopraviť aj na neprístupné miesta.
Foto - archív

rokov. „Výviezol som do Brestovej vari dvesto truhliel. Mal som písanku, všetko som do nej písal, zaznamenával, lebo tak ma naučili ešte v škole, že kto počtuje, ten gazduje.

Výpoveď i sponed' posledného furmana

Možno celkom prirodzené veci sa udiali tak, ako sa udiali. Oženil sa, v manželstve vychovali dve deti, teší sa zo šiestich vnúťat. Pavlínka, Matej i Palko sú pri starom otcovi denno - dennými hosťami. Pochvaľuje si, že nevesta Ivetka a syn Palko sa o neho príkladne starajú a dcéra Milka s manželom Michalom a deťmi Markou, Ivetkou a Miškou veru často pribehnú až z ďalekej Plzne. Spoločne zariadenia a vybavujú otcovi a starému otcovi všetko, čo potrebuje,

Od mladosti mal rád šport, futbal zvlášť. Keď sa hrá doma, nechýba ani na jednom zápase, či hrajú žiaci, dorast alebo A mužstvo. Nechýbalo mu veľa do osemdesiatky, keď vystúpil na Poludnicu a dodnes mu patrí titul najstaršieho turistu z Poruby, čo vo vysokej starobe premohol tento kopec.

Od detstva žil medzi ľuďmi, spolu so zvieratkami a celý život pracoval na poli. Aj dnes sa najlepšie cíti, keď položí kosu na plece a popri Brodke ide nakosiť „zeleňo“ jahniatkam. A ako to vyzerá od rána do večera v takomto požehnanom veku? „Ráno sa poobliekam, popostielam, nakrímim ovečky, „popreštepujem“ drevo a zakúrim do „šparhéta.“ Potom si počítam noviny, zohrejem obed, zapnem televízor a čakám, kedy prídu deti a vnúťatá. Aj keď už žijem tri roky ako vdovec, nie som sám. Mám dobrú opateru. V živote som to nemal ľahké, moc som sa narobil, dokázal som prijať dobré aj zlé. Pán Boh mi povolal manželku, ale doprial spokojnú starobu, lebo mám dobré deti.“ Bola to výpoveď i sponed' zároveň. Skoro ako v rozprávke. Ibaže v živote je to oveľa ťažšie.

Text: Dušan Migaľa
Foto: archív a autor

• Kónský záprah vozil nielen škridlu, ale i rúcho mladuchy, Poslúžil aj ako sanitka, či pohrebný voz, alebo ako pozvánka na vystúpenie Poludnice. (na snímke). Ale to všetko je už história. Foto - archív

Naša pošta je podávacia aj dodávacia

Zatelefonovali sme na číslo - 5547 174. Ohlásila sa vedúca Pošty Dana Perašinová a my sme sa opýtali:

• Dana Perašinová, vedúca Pošty v Závažnej Porube

Pani vedúca, v ktorom roku bola v Závažnej Porube otvorená prvá pošta a kde sídlila?

Prvá poštovňa v Závažnej Porube bola otvorená už v roku 1901. Vyžiadalo si to množstvo korešpondencie murárov z Pešti so svojimi rodinami. Poštovňa mala sídlo v rodinnom dome u Dudov, Hlavná 134. Rozhodnutím riaditeľstva pôšt bola v r. 1930 zrušená. Otvorila sa spoločná pošta pre okolité obce so sídlom v Okoličnom. V obci bol ustanovený posol poštovní, ktorý zabezpečoval distribúciu pošty z a do Okoličného. Starší občania si určite pamätajú, že túto prácu dlhé roky vykonával Ján Bukovinský st. z Okoličného, neskôr Ján Kamien st. V roku 1939 sa zaviedla do Poruby prvá telefonická linka nákladom 9 000 korún. Časť uhradila obec, časť poštová správa. Dokumenty uvádzajú, že terajšia Pošta v Z. Porube sa otvorila v roku 1958. Teda presne pred päťdesiatimi rokmi. Uvažovalo sa umiestniť poštu v novovybudovanej fare, no nakoniec sa rozhodlo pre priestory bývalej čítárne kultúrneho domu, v ktorých sa nachádza doteraz.

• Pošta v Závažnej Porube

Čo je hlavným predmetom činnosti dnešnej pošty?

Naša pošta je zároveň podávacia aj dodávacia. Znamená to, že zabezpečuje podaj a dodaj listových aj balíkových zásielok, doručovanie a predaj tlače, príjem aj vyplácanie poštových peňažných poukazov, inkasovanie SIPO (elektrina, rozhlas, televízia). Od druhého do dvadsiateho štvrtého dňa v mesiaci realizujeme výplatu dôchodkov. Doručovanie alebo výplatu zabezpečujeme cez Poštomat pri priehradke. Ďalej vyplácame sociálne dávky, robíme predaj známok, kolkov, žrebov a doplnkového tovaru.

Kolko stránok denne vybavíte?

To je naozaj rôzne. Napríklad dnes to bolo okolo 90 stránok. Niektorí si prídu kúpiť napr. len noviny, iní donesú dva, tri „šky“, ďalší chcú podať doporučený list, vybrať hotovosť z účtu platobnou kartou, požiadať o „Dôchodok Plus“, či vložiť peniaze alebo pripísať úroky do vkladnej knižky.

Vadí vám niečo na vašich zákazníkoch?

Nevadí mi celkom nič. Keď som po skončení školy začínala pracovať na pošte, skúsila som prácu nielen na mestskej pošte, ale aj na iných dedinách, ako je L. Ondrej, L. Trnovec, Važec, Dovalovo, atď. Ale za stále pracovisko som si vybrala práve poštu v Závažnej Porube a to najmä kvôli ľuďom. Zdáli sa mi veľmi milí, príjemní a ústretoví. A takí ostali až dodnes.

Zastavme sa pri otázke kolko? Teda: kolko listových zásielok, balíkov a peňazí denne prijímate a kolko odosielate?

Dnes bolo podaných 79 listových zásielok, 1 balík, 84 peňažných poukazov, 18 dokladov Poštovej banky, 10 platieb SIPO, 34 predaných známok, 11 kolkov, 24 novín a časopisov, 25 žrebov. 39 listov a balíkov bolo vydaných priamo na pošte

Registrujeme, že poštu roznáša doručovateľka. Takže zase kolko? Kolko váži jej taška, kolko domácností denne navštívi a kolko km spraví v čase i v nečase a ako dlho trvá obchádzka obcou?

Poštová doručovateľka príšľú poštu najskôr roztriedi do poštových schránok podľa obvodov, domácností a inštitúcií v obci a až potom sa môže vybrať do poštového rajónu.

Keď hovorím o dnešnom dni, tak dokončím dneškom: Dnes doručovateľský vozík vážil 13,5 kg. Bolo v ňom 42 ks tlače, 285 listov, 16 doporučených listov a 5 oznámení o uložení balíka na pošte. Doručovateľka navštívila 280 domácností. Spolu prešla 11 km, z čoho nižný koniec trval 1,5 hod a vyšný asi 3 hodiny.

Čo odkazujete všetkým návštevníkom Pošty v našej obci?

S radosťou hovorím, že sú na našej pošte kedykoľvek vítaní, samozrejme, v dobe prevádzky. Režim poštového dňa musíme totiž bezpodmienečne dodržiavať. Preto uvádzam naše otváracie hodiny, ktoré platia od 1. januára 2008:

pondelok	7 45 - 12 00	12 45 - 14 00
utorok	7 45 - 12 00	12 45 - 14 00
streda	7 45 - 12 00	13 15 - 17 00
štvrtok	7 45 - 12 00	12 45 - 14 00
piatok	7 45 - 12 00	12 45 - 14 00

Pani vedúca, ďakujeme za rozhovor a tešíme sa na stretnutie pri poštovej priehradke, kde nikdy nechýba milé slovo a váš úsmev.

S vedúcou pošty telefonoval
Dušan Migaľa, šéfredaktor

• Poštová doručovateľka Tňa Šúleková

TALENTY SPOD POLUDNICE

Paulína Beťková

Vek: 19 rokov

Bydlisko: Závažná Poruba, Nová 343

Škola: Vysoká škola - Bankovní institut - Praha

Jazykové znalosti: nemecký jazyk - aktívne, anglický jazyk - pasívne

PC: WORD, EXCEL, účtovný program OMEGA

Záľuby: všetky druhy športov: gymnastika, lyžovanie, aerobik, tenis, squash

Najvýznamnejšie osobné úspechy: 2. miesto Majstrovstvá SR v zjazdovom lyžovaní r. 2001

Víťaz Pohára Liptova v zjazdovom lyžovaní - 5x 1. miesto - Majstrovstvá SR s gymnastickým družstvom r. 2002

Plány do budúcnosti: Úspešne doštudovať vysokú školu. Založiť si rodinu. Podnikať v oblasti turizmu. Venovať sa tréningu: gymnastika, lyžovanie

Čo by zmenila v Závažnej Porube, keby mala čarovný prútik: „Toho, čo by som chcela, je nemálo: vytvoriť podmienky pre kultúrne a športové vyžitie pre mládež (kaviareň, cukráreň). Vybudovať detské ihrisko pre mamičky s deťmi (preliezky, šmýkačky a pod.) Vybudovať cyklotrasy, minigolf, bobovú dráhu, veľké trampolíny. Bežeckú trať s umelým zasnežovaním a osvetlením. Gymnastickú halu. Venovať sa výstavbe penziónov a bytoviek. Vybudovať cvičisko pre psov.“

Tomáš Duda

Vek: 19 rokov

Bydlisko: Závažná Poruba, Hlavná 134

Škola: GMMH - L. M. - maturita 2007,

teraz Technická univerzita Bratislava, Strojnícka fakulta - mechatronika

Jazykové znalosti: anglický jazyk, nemecký jazyk, základy ruštiny

PC: súčasťou školy je veľa programovania. Študentov tlačia na celkom dobrú úroveň.

Záľuby: Jednoznačne šport - lyžovanie, atletika

Najvýznamnejšie osobné úspechy:

Majster Slovenska v trojskoku (2005), 3 krát vicemajster Slovenska v trojskoku, 4 krát tretie miesta na MS - skok do výšky, do diaľky

Plány do budúcnosti: úspešne zvládnuť školu a ak sa budú vyhýbať zraneniam, venovať sa atletike. Zlepšovať výkony.

Čo by zmenil v Závažnej Porube, keby mal čarovný prútik:

„Závažnú Porubu poznám od malička, lebo tu mám starú mamu. Skutočným občanom som len necelé dva roky. Jediné, čo ma trochu mrzí, je slabo rozvinutý cestovný ruch a negatívny pomer medzi starými a mladými ľuďmi. Zaostáva výstavba nových rodinných domov.“

Vladimíra Goňová

Vek: 18 rokov

Bydlisko: Hlavná 124, Závažná Poruba

Škola: Stredná zdravotnícka škola, Liptovský Mikuláš, 3. ročník

Jazykové znalosti: aktívne anglický jazyk

PC znalosti: Word, Excel, PowerPoint, Internet, Outlook express

Záľuby: šport, dobrá kniha, príroda

Najvýznamnejšie osobné úspechy:

2. miesto Majstrovstvá Slovenska (ďalej len MS) 60 m (žiaci), 2. miesto MS 150 m (žiaci), 3. miesto MS 200 m (dorast), 3. miesto MS 100 m junióri, 3. miesto MS stredných škôl 200 m Štvornásobné získanie titulu Majsterky Žilinského kraja (tentorok pokus o piaty).

Reprezentácia Slovenska.

V zbierke 21 medailí. Účasť na Atletickom moste, kde mala česť bežať s Bulharkou Ivet Lalovou (finalistka olympijských

hier v Aténach), tiež s legendou atletiky Marlen Ottovou.

Plány do budúcnosti: štúdium na FTVŠ (Fakulta telesnej výchovy a športu v Bratislave) zlepšovanie osobných časov, trénovať mladé talenty.

Čo by zmenila v Závažnej Porube, keby mala čarovný prútik: „Naša obec má mnoho možností na športové aktivity, či už futbalové ihrisko, tenisový kurt, plážový volejbal, alebo telocvičňu. Tu už čarovný prútik šibol. Zrekonštruovala by som staré ihrisko nad dedinou, keďže v zime ale aj v lete tu trávim veľa času v rámci tréningovej prípravy. Ako atlétka by som sa pokúsila vykúzliti aspoň 120 m tartanovú trojdráhu, ktorá možno pritiahne viac priaznivcov tohto športu.“

Keďže za podmienkami v zime cestujem vyše 100 km, presvedčila som sa, že kráľovná športu (atletika) si žiada mnoho odriekania.“

Erik Macko

Vek: 12 rokov

Bydlisko: Závažná Poruba, Za ohradami 429

Škola: Evanjelická základná škola biskupa Juraja Janošku, Liptovský Mikuláš, 6. ročník

Jazykové znalosti: učí sa anglický jazyk

PC znalosti: základy práce s počítačom

Záľuby: spev, tanec, bicyklovanie, lyžovanie

Najvýznamnejšie osobné úspechy: sólista Detského folklórneho súboru Ďumbier: spevák, tanečník. (Najradšej spieva

pieseň Moja žena...) Speváčka súťaž Slávik Slovenska pod záštitou Petra Dvorského - víťaz okresného kola, 2 x úspešná účasť na krajskom kole (2006, 2007) Medzinárodná súťaž mladých tanečníkov v ČR Havlíčkov Brod - 1. miesto (2007) **Plány do budúcnosti:** štúdium spevu - konzervatórium.

Čo by zmenil v Závažnej Porube, keby mal čarovný prútik: „Staré ihrisko nad dedinou by som upravil na detské ihrisko. Obnovil premietanie filmov pre deti. V Závažnej Porube otvoril cukráreň.“

Pár slov k Erikovi

Pri sledovaní rôznych programov, či to boli programy venované Dňu matiek, Mesiacu úcty k starším alebo predvianočným programom, v ktorých účinkovali žiaci ZŠ a MŠ v našej obci, moju pozornosť upútal mladý nenápadný počerný chlapec s prekrásnym hlasom. Začala som získavať o ňom bližšie informácie v škole. Dozvedela som sa jeho meno, ale aj to, aké má chlapec problémy v zvládaní školských povinností, v správaní. Porozprávali sme sa osobne s ním aj s jeho dnes už nebohým starým otcom (jeho tútorom) a bolo rozhodnuté, že to v DSF Ďumbier vyskúša. A tak Erik sa stal členom nášho súboru. Chodil veľmi poriadne, pravidelne. Do kolektívu Ďumbierikov zapadol bez problémov a nastalo zlepšenie aj v jeho vzťahu ku školským povinnostiam. So súborom Ďumbier už toho precestoval nie málo, ale nikde sme sa nemuseli za neho hanbiť. Nechá si vždy poradiť, čo sa týka spevu, výberu pesničiek. Spolu sa radia aj s naším vedúcim hudby Vladimírom Struhárom. V konečnom výbere to necháme na jeho rozhodnutie, aby pesničku pochopil ľudobne aj textovo. Musí jej rozumieť. V interpretácii piesne v poslednom čase začína byť určitý problém, vzhľadom k veku a zmenám hlasu. V súbore veľmi postrádame hlasového odborníka - pedagóga, ktorý

by bol ochotný venovať sa našim spevákikom - hlavne chlapcom. Cez letné prázdniny Erik chodí s nami na všetky tábory. Minulý rok nám v tábore veľmi pomáhal Janko Slezák - muzikálový tanečník, spevák a herec. Okamžite si ho všimol a venoval sa mu. Predpovedal mu veľkú budúcnosť, ak on sám bude vedieť, čo chce robiť a sám na sebe bude tvrdo pracovať. Sám musí pochopiť, že mať talent je ešte veľmi málo. Ten talent sa musí každodenným cvičením rozvíjať a to vyžaduje prísnu sebadisciplínu a tvrdú robotu. S Jankom Slezákom chceme spolupracovať aj naďalej, lebo Erika si veľmi obľúbil. Len škoda, že je tak ďaleko - Senica, Bratislava, Praha. Erik už absolvoval mnohé spevácke súťaže, ako je Slávik Slovenska v nadácii Petra Dvorského a ešte veľa ho čaká. Potrebuje to však predovšetkým od neho neustálu každodennú robotu - cvičenie, spievanie a predovšetkým cieľavedomosť. Všetko to, čo mu radil Janko. My mu určite pomôžeme v čom sa bude dať pomôcť, lebo keby nemal tú doterajšiu pomoc aj zo strany Obecného zastupiteľstva v Závažnej Porube, určite by nebol tam, kde je.

Eudmila Štrkolcová, vedúca Detského folklórneho súboru Ďumbier

Nikola Stankoviánka

Vek: 14 rokov

Bydlisko: Závažná Poruba, Poľná 385

Škola: ZŠ Okoličianska, Liptovský Mikuláš, 8.ročník

Jazykové znalosti: anglický jazyk

PC znalosti: Word, Outlook express, Internet

Záľuby: gymnastika, recitácia, čítanie, počítač, televízia, príroda, športovanie

Najvýznamnejšie osobné úspechy: vo svojej zbierke má 39 diplomov

2 krát 1. miesto v okresnom kole recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín a účasť na krajskom kole, 3. miesto v okresnom kole recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín, 2. miesto v okresnom kole geografickej olympiády a účasť na krajskom kole, 4 krát ocenenie za vynikajúci prednes na recitačnej súťaži Rázusovie Vrbica, Cena primátora mesta Liptovský Mikuláš za výborný prospech a reprezentáciu mes-

ta v krajských kolách súťaží (2007), odmena: dvanásťdňový pobyt v Chalkidiki (Grécko)

Gymnastika:

1.miesto na celoslovenskej súťaži pódiových skladieb družstiev v Nových Zámkoch. Postup do Plzne na prehliadku pódiových skladieb (2006). Cena poroty za choreografiu, 1. miesto na Majstrovstvách SR v Bratislave (2004), 2 krát 2. miesto na Majstrovstvách SR v Bratislave (2005).

V minulom roku postúpila do celoslovenského finále 1. kola filmovej súťaže SLOVAK TREKKER. Toto finále sa konalo v Tatralandii v Liptovskom Mikuláši, trvalo jeden týždeň a zúčastnili sa štyri dievčatá z celého Slovenska. Cieľom tejto súťaže bolo hľadanie talentov pre školskú televíziu AMOS a jej projekty. Úlohou družstva bolo pripraviť scenár a natočiť film na témy: Havránok a Tatralandia. Výsledkom spoločného úsilia je dokument na DVD-čku, ktorý slúži ako učebná pomôcka pre základné školy. Účasťou v tejto súťaži získala nové poznatky, skúsenosti a vedomosti o práci redaktorov.

Plány do budúcnosti: Pokračovať v štúdiu na gymnáziu a potom aj na vysokej škole. **Čo by zmenila v Závažnej Porube, keby mala čarovný prútik?** „Závažná Poruba, podľa mňa, patrí medzi najkrajšie obce Liptova a ja som veľmi rada, že som sa tu narodila. Keby som teda mala čarovný prútik, určite by som zrenovovala Areál športu Mateja Staroňa. Veľmi ma mrzí, že je v horšom stave, ako keď som bola malá. Momentálne sú tu viditeľné stopy po vandalochoch. Na tomto mieste sú vynikajúce možnosti pre hry detí. Treba to riešiť.“

Zostavil -dm-

Najúspešnejší tréner

Ján Pleva

Tréner A mužstva Ján Pleva bol 27. novembra 2008 vyhodnotený ako najúspešnejší tréner v stredoslovenskom regióne. Ocenenie mu odovzdal predseda Výkonného výboru Stredoslovenského futbalového zväzu v Banskej Bystrici Jozef Paršo. Ocenenie získal za I. miesto skupiny B - V. liga 2006 - 2007, keď A - mužstvo postúpilo do IV. ligy náskokom 29 bodov, čo je slovenský rekord. Blahoželáme!

foto i text -dm-

Porubský vianočný koncert obrazom

• Vinšovali a koledovali najmenší folklóristi

• V programe sa predstavili škôlkári

• Tichá noc v podaní Fidelitasu a trúbky R. Hoffmana

Na fašiangy veselo

Ako fašiangy sa označuje obdobie medzi Troma kráľmi a Popolcovou stredou. Názov pochádza z nemeckého slova *vast* – schene, čo znamená výčap. Je to obdobie hodovania, pitia, zábav a veselosti, obdobie plesov a karnevalov.

Aj v našej dedine zorganizovala Rada rodičov materskej a základnej školy 2. februára maskárny ples. Už celý týždeň deti so svojimi rodičmi vymýšľali a zhotovovali masky. Každý chcel byť výnimočný, každý sa chcel predviesť a zaujať. Hoci začiatok bol stanovený na 14:30 hod., detský dŕavot sa z kultúrneho domu ozýval už oveľa skôr. Nedočkavé detúrence sa pod zázračnými rukami svojich rodičov premenili na princezné hádam zo všetkých kráľovstiev

• DJ – Vlado Balco

sveta, na veselých gašparkov, tajomných čarodejníkov, hrôzostrašných zbrojnošov, ale aj na obyvateľov zvieracej ríše. Karnevalovo vyzdobená sála príchodom masiek ožila. Po oficiálnom otvorení P. Orvošom taktovku do rúk zobral DJ Vlado Balco a zábava sa začala. V prestávkach tanečných kôl si deti aj zasúťažili. Súťažili všetci, všetci boli aj odmenení. A ktorá maska bola najkrajšia? Každá bola pekná. Jedna upútala nápadom, iná prejavom. Najdôležitejšie je, že z detských tvárí žiarila radosť, z tvárí prizerajúcich sa rodičov a starých rodičov spokojnosť a hrdosť na svoje deti a vnúčatá. Šikovné mamičky nachystali aj rôzne dobroty. Tradičné fašiangové šišky či fánky rozvoniavali naďaleko.

Šanteniu a veselosti nebolo konca kraja. Hovorí sa, že v najlepšom treba prestať. A tak zaznel zvonec a detskému maskárnému plesu odzvonil koniec!

Katarína Devečková

Koledy na Poludnici

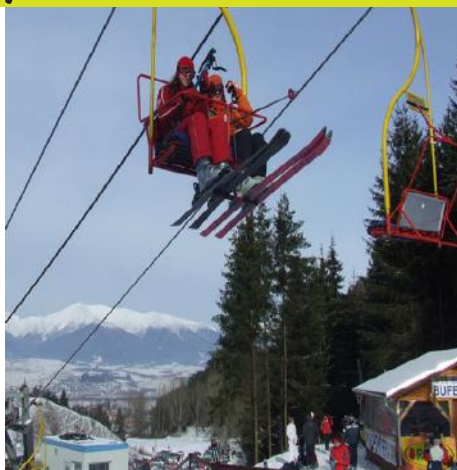
Tradičný výstup na Poludnicu sa uskutočnil na Štefana koncom minulého roka. Ideálne počasie, dobrá nálada, pohoda a krásne výhľady. A ešte niečo: výstup nikto neorganizoval a ľudí prišlo neúrekom. Vidieť, že takéto podujatia majú svoju tradíciu.

Po vinšoch a poďakovaní za dar zdravia zaspievali porubskí turisti vianočné koledy.

-dm-

Lyžovačka ako hračka

• Bohaté možnosti lyžovania a snowboardingu ponúкло Lyžiarske stredisko Opalisko len vďaka technickému snehu.